

PRAVILA I PROCEDURE POSLOVANJA

ODELJENJA ZA POSLOVE INVESTICIONOG BANKARSTVA

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Na osnovu člana 155. Zakona o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021) i člana 28. stav 4. tačka 19. Statuta, Izvršni odbor Raiffeisen banke a.d. Beograd, 27.12.2022. godine, doneo je

PRAVILA I PROCEDURE POSLOVANJA

ODELJENJA ZA POSLOVE INVESTICIONOG BANKARSTVA

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilima i procedurama poslovanja Odeljenja za poslove investicionog bankarstva RAIFFEISEN BANKA a.d. Beograd (u daljem tekstu: Pravila poslovanja) utvrđuju se opšti uslovi poslovanja RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd za pružanje investicionih usluga trećim licima, odnosno profesionalno obavljanje investicionih aktivnosti u vezi sa finansijskim instrumentima (u daljem tekstu: Banka) a naročito:

- 1) kategorizacija klijenata;
- 2) fond za zaštitu investitora;
- 3) sukob interesa;
- 4) finansijski instrumenti i rizici;
- 5) vrste poslova koje obavlja Banka i uslovi i način njihovog obavljanja;
- 6) informacije koje Banka upućuje klijentima i potencijalnim klijentima;
- 7) ugovor koji je Banka dužna da zaključi sa klijentom;
- 8) vrste naloga klijenta i obavezama Banke u vezi sa izvršavanjem naloga klijenata;
- 9) čuvanje poslovne tajne;
- 10) druga pitanja o radu Banke u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala "Službeni glasnik RS", broj 129/2021 (u daljem tekstu: Zakon);

Poseban organizacioni deo RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd za pružanje investicionih usluga, posluje pod nazivom Odeljenje za poslove investicionog bankarstva.

Član 2.

Izrazi koji se koriste u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

<i>klijent</i>	je pravno ili fizičko lice kome Banka pruža investiciju, odnosno dodatnu uslugu;
<i>trgovanje za sopstveni račun,</i> <i>odnosno dilerski posao</i>	je trgovanje korišćenjem sopstvene imovine, odnosno u svoje ime i za svoj račun, a čiji je rezultat zaključenje transakcija s jednim ili više finansijskih instrumenata;
<i>regulisano tržište</i>	je višestrani sistem kojim upravlja, odnosno čije poslovanje vodi organizator tržišta koji unutar sistema spaja ili olakšava spajanje ponuda za kupovinu i ponuda za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica u skladu sa svojim obavezujućim pravilima, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u vezi sa finansijskim instrumentima uključenim u trgovanje prema njegovim pravilima, odnosno

sistemu, a koji ima dozvolu i redovno posluje u skladu sa Zakonom;

multilateralna trgovačka platforma je višestrani sistem kojim upravlja investiciono društvo ili organizator tržišta i koji unutar sistema i u skladu sa obavezujućim pravilima povezuje ponude za kupovinu i ponude za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa Zakonom;

OTC tržište

je decentralizovani sistem sekundarnog trgovanja izvan regulisanog tržišta, MTP-a i OTP-a koji nema organizatora tržišta i koji podrazumeva direktno pregovaranje između prodavca i kupca finansijskih instrumenata u cilju zaključenja transakcije posredstvom investicionog društva sa dozvolom u skladu sa Zakonom;

izvršenje naloga za račun klijenta

je delovanje u cilju zaključenja ugovora o kupovini ili prodaji jednog ili više finansijskih instrumenata za račun klijenta, uključujući zaključenje ugovora o prodaji finansijskih instrumenata koje izdaje Banka u trenutku njihovog izdavanja;

trajni nosač podataka

je sredstvo koje omogućava klijentu čuvanje podataka koji su njemu lično upućeni tako da mu budu lako dostupni za buduću upotrebu u periodu koji odgovara svrsi čuvanja tih podataka i omogućava neizmenjenu reprodukciju tako sačuvanih podataka propisima;

Fond za zaštitu investitora

obavlja delatnost u svrhu zaštite malih investitora čija su sredstva ili finansijski instrumenti izloženi riziku u slučaju stečaja Banke ili nemogućnosti da ispuni svoje dospеле obaveze prema malom investitoru, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži, administrira ili njima upravlja za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti. Fond nema svojstvo pravnog lica i njega organizuje i njime upravlja Agencija za osiguranje depozita;

kliring

je postupak obrade naloga za prenos u sistemu za saldiranje, uključujući utvrđivanje međusobnih obaveza kupca i prodavca finansijskih instrumenata, u skladu sa pravilima tog sistema koji može uključiti netiranje po osnovu tih naloga, u svrhu razmene finansijskih instrumenata i novca; **saldiranje** je realizacija transakcije kroz završni prenos finansijskih instrumenata i/ili novčanih sredstava između kupca i prodavca, odnosno izmirenje obaveze prenosa finansijskih instrumenata/izmirenje novčane obaveze, odnosno namirenje potraživanja između učesnika u sistemu za saldiranje na osnovu naloga za prenos;

ovlašćeno investiciono društvo	je društvo koje je ugovorom ovlašćeno da u svojim poslovnim prostorijama prima naloge klijenta u ime i za račun drugog investicionog društva;
 vlasničke hartije od vrednosti	su akcije i druge prenosive hartije od vrednosti istovetne akcijama društava koje predstavljaju učešće u kapitalu, kao i druge vrste prenosivih hartija od vrednosti koje daju pravo na sticanje navedenih hartija od vrednosti kao posledica njihove konverzije ili ostvarivanja prava ih tih hartija od vrednosti, pod uslovom da drugospomenute hartije od vrednosti izdaje izdavalac osnovnih akcija ili lice koje pripada grupi tog izdavaoca;
dužničke hartije od vrednosti	su obveznice i drugi prenosivi sekjuritizovani instrumenti duga, izuzimajući hartije od vrednosti koje su ekvivalenti akcijama društava ili koje, ukoliko se konvertuju ili ukoliko se ostvaruju prava koja iz njih proizilaze, daju pravo sticanja akcija ili hartija od vrednosti ekvivalentnim akcijama;
javna ponuda hartija od vrednosti	je svako obaveštenje dato u bilo kom obliku i putem bilo kog sredstva, a koje daje dovoljno podataka o uslovima ponude i o hartijama od vrednosti iz ponude tako da se investitoru omogući donošenje odluke o kupovini ili upisu ovih hartija od vrednosti, a javnom ponudom se smatra i ponuda i prodaja hartija od vrednosti preko posrednika na tržištu;
izdavalac	je domaće ili strano pravno lice koje izdaje ili predlaže izdavanje hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, a ukoliko se radi o depozitnim potvrđama, izdavaocem se smatra lice koje izdaje hartije od vrednosti koje predstavljaju te depozitne potvrde. Izdavaoci su i: Republika, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, pravna lica korisnici budžetskih sredstava i organizacije obaveznog socijalnog osiguranja u Republici; Narodna banka Srbije; strane države, državni organi, centralne banke, međunarodne i nadnacionalne institucije kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i ostale slične međunarodne organizacije;
insajderske informacije	su informacije definisane članom 271. Zakona;
manipulacije na tržištu	su radnje definisane članom 276. Zakona;
relevantno lice	je (1) lice sa vlasničkim učešćem u Banci ili vezanom zastupniku, (2) lice na rukovodećoj poziciji u Banci ili vezanom zastupniku (direktor, članovi odbora direktora, nadzornog odbora) ili vezani zastupnik Banke, (3) zaposleno lice u Banci ili vezani zastupnik, (4) svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Banke ili vezanog zastupnika za pružanje usluga iz njegove nadležnosti, (5) fizičko lice koje je direktno uključeno u pružanje usluga Banci ili njegovom

vezanom zastupniku na temelju ugovora o poveravanju poslovnih procesa, a u svrhu pružanja investicionih usluga ili aktivnosti Banke

lična transakcija

je transakcija finansijskim instrumentom izvršena od strane ili u ime relevantnog lica delujući van delokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice ili koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije;

Banka

RAIFFEISEN BANKA a.d. Beograd;

Komisija

Komisija za hartije od vrednosti;

Berza

Beogradska berza a.d. Beograd;

Centralni registar

Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti;

Relevantni propisi

su Zakon o tržištu kapitala («Službeni glasnik Republike Srbije», broj 129/2021), Pravilnici doneti na osnovu Zakona i drugi propisi koje je Banka u obavezi da primenjuje

Član 3.

Pravila poslovanja su istaknuta na vidnom i dostupnom mestu u poslovnim prostorijama Banke namenjenim za prijem klijenata i na internet stranici Banke, odnosno u filijalama RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd ovlašćenim za prijem naloga i poslovnim prostorijama ovlašćenog investicionog društva koje na osnovu ugovora sa Bankom vrši prijem naloga klijenata u ime i za račun Banke.

Banka će pre zaključenja ugovora o pružanju usluga u vezi sa hartijama od vrednosti sa Klijentom, odnosno pre prijema prvog naloga tog Klijenta za kupovinu ili prodaju hartija od vrednosti, Klijenta upoznati sa Pravilima poslovanja i tarifom Banke.

Filijala, odnosno drugo pravno lice iz stava 1. ovog člana mora biti elektronskim putem povezano sa Bankom u čije ime i za čiji račun prima naloge, radi dnevnog ažuriranja i prosleđivanja prijema naloga.

Član 4.

Banka će poslove obavljati samostalno, u svoje ime a za račun Klijenta. Banka će u ispunjavanju obaveza preuzetih prihvatanjem naloga Klijenta u svemu paziti na interese Klijenta i postupati sa pažnom dobrog privrednika. Kod ispunjavanja svojih obaveza Banka je odgovorna za svaku krivicu svojih zaposlenih i drugih osoba koje upošljava radi ispunjenja svojih obaveza.

Banka može da zaključi ugovor o obavljanju investicionih usluga ili o pružanju dodatnih usluga sa drugim investicionim društvom u ime klijenta. Banka ostaje odgovorna za potpunost i tačnost datih podataka. Investiciono društvo koje prima uputstvo o izvršenju usluge u ime klijenta može da prihvati i svaku preporuku u pogledu usluge ili transakcije koju je klijentu pružila Banka.

Banka ostaje odgovorna za preporuku ili savet koje je pružila klijentu. Banka ostaje odgovorna za:

- 1) celovitost i tačnost prenesenih informacija;
- 2) primerenost/prikladnost preporuke ili saveta datih klijentu.

Banka ne odgovara za štetu nastalu delovanjem više sile, nemira, rata, prirodne nepogode ili drugih događaja (npr.štrajk, lock – out, problemi u saobraćaju, izmenjene okolnosti itd.) na koje ona nema uticaja.

KATEGORIZACIJA KLIJENATA

Član 5.

Banka je dužna da, pre pružanja usluge, Klijenta razvrsta u kategoriju profesionalnih ili malih investitora.

Kategorizaciju Klijenata, Banka sprovodi saglasno internim pravilima i procedurama, a na osnovu informacija koje su joj dostupne u vezi sa klijentovim:

- 1) investicionim ciljevima;
- 2) znanjem i iskustvom;
- 3) finansijskom pozicijom.

Kada utvrdi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji klijenata, Banka je dužna da preduzme odgovarajuće mere radi promene kategorije klijenta.

Profesionalni investitori su dužni da Banku čije usluge koriste, blagovremeno obaveštavaju o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu kategorije klijenta kod Banke.

Član 6.

Banka je dužna da svakog Klijenta, putem trajnog medija, obavesti o:

- 1) kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
- 2) nivou zaštite interesa koja će mu biti pružena;
- 3) pravu da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

Član 7.

Profesionalni klijent koji smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima koji karakterišu određenu investiciju, može pisanim putem da zatraži od Banke viši nivo zaštite svojih interesa u odnosu na sve ili pojedinačnu uslugu, vrstu transakcije, odnosno finansijski instrument.

U slučaju zahteva iz stava 1. ovog člana, Banka i klijent su dužni da zaključe ugovor, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, odnosno transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor.

Član 8.

Mali investitor koji želi da bude tretiran kao profesionalni investitor može pisanim putem da zatraži od Banke niži nivo zaštite svojih interesa u odnosu na sve ili pojedinačnu uslugu, vrstu transakcije, odnosno finansijski instrument.

U slučaju zahteva iz stava 1. ovog člana Banka je dužna da:

- 1) nedvosmisleno i pisanim putem upozori klijenta o smanjenju zaštite njegovih interesa i gubitku prava na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora,
- 2) proceni da li klijent poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima,
- 3) sa klijentom ili zaključi pisani ugovor, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, odnosno transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent želi da bude tretiran kao profesionalni investitor ili da odbije da klijentu prizna status profesionalnog investitor.

Klijent je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka nivoa zaštite.

Procena iz stava 2. tačke 2. ovog člana podrazumeva da klijent ispunjava najmanje dva od sledećih uslova:

- da je na finansijskom tržištu izvršio najmanje 10 transakcija po kvartalu u toku poslednje 2 godine u vrednosti od 50.000 evra po kvartalu;
- da veličina portfolija finansijskih instrumenata, uključujući i novac investitora prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- da investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju ulaganje u hartije od vrednosti.

Finansijskim tržištima se smatraju tržišta na kojima se trguje finansijskim instrumentima za koje klijent želi status profesionalnog investitora.

FOND ZA ZAŠTITU INVESTITORA

Član 9.

U smislu zaštite malih investitora, Zakon propisuje formiranje Fonda za zaštitu investitora, okvir i postupke za priznavanje i isplatu odštetnih zahteva klijenata.

Fond nema svojstvo pravnog lica i njega organizuje i njime upravlja Agencija za osiguranje depozita.

Članstvom Banke u Fondu zaštićena su potraživanja Klijenata Banke u slučaju:

- otvaranja stečajnog postupka nad Bankom, ili
- kada nadležni organ rešenjem utvrdi da je Banka u nemogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema klijentima, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži za račun klijenata, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno promeniti.

Zaštićeno potraživanje obuhvata novčana sredstva položena i/ili proistekla na osnovu investicionih usluga i aktivnosti i finansijske instrumente malog investitora Banke.

Potraživanja malog investitora osigurana su do vrednosti od EUR 20.000 u dinarskoj protivvrednosti po klijentu člana Fonda.

Član 10.

Zaštita potraživanja malih investitora, čija su novčana sredstva ili finansijski instrumenti izloženi riziku u slučajevima iz člana 9. stav 3 Pravila poslovanja, ne odnosi se na:

- 1) novčana sredstva klijenata kreditnih institucija osigurana u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita;
- 2) potraživanja malog investitora Banke koja proizilaze iz transakcija u vezi sa kojima je mali investitor pravnosnažnom sudskom presudom osuđen za krivično delo, privredni prestup, odnosno prekršaj za pranje novca i finansiranje terorizma;
- 3) pravno ili fizičko lice koje poseduje više od 5% akcija sa pravom glasa ili kapitala Banke koji je u nemogućnosti da ispuni svoje obaveze, odnosno 5% ili više akcija sa pravom glasa ili kapitala društva koje je blisko povezano sa Bankom;
- 4) člana organa uprave Banke koji je u nemogućnosti da ispuni svoje obaveze, ako je to lice na navedenom položaju ili je zaposlen u Banci na dan nastupanja osiguranog slučaja, kao i ako je lice na tom položaju bilo zaposleno tokom tekuće ili prethodne finansijske godine;
- 5) članove porodice i treća lica koja nastupaju u ime i za račun lica iz tač. 3. i 4.;

- 6) klijente, revizore ili zaposlena lica Banke odgovornih za nastanak potraživanja ili koji su iskoristili određene činjenice u vezi sa Bankom što je dovelo do finansijskih poteškoća Banke, odnosno do pogoršanja njegove finansijske situacije.

SUKOB INTERESA

Član 11.

Banka preduzima sve odgovarajuće mere za prepoznavanje i sprečavanje ili upravljanje sukobima interesa koji proizilaze iz pružanja investicionih i dodatnih usluga ili njihove kombinacije, uključujući one koji su posledica primanja podsticaja od trećih strana ili struktura naknada i drugih podsticaja u samoj Banci:

- 1) između Banke, uključujući i njene rukovodioce, zaposlene, vezane zastupnike i svako lice direktno ili indirektno povezano sa Bankom putem kontrole, i njenih klijenata, ili
- 2) između klijenata.

Član 12.

U svrhu utvrđivanja vrsta sukoba interesa koji nastaju u toku pružanja investicionih i dodatnih usluga ili njihove kombinacije, a čije postojanje može naneti štetu interesima klijenta, Banka pomoću minimalnih kriterijuma uzima u obzir da li se Banka ili relevantno lice, odnosno lice koje je direktno ili indirektno putem kontrole povezano sa Bankom, nalazi u bilo kojoj od sledećih situacija, bilo kao rezultat pružanja investicionih ili pomoćnih usluga odnosno sprovođenja investicionih aktivnosti ili zbog drugih razloga:

- 1) Banka ili to lice mogli bi verovatno da ostvare finansijsku dobit ili izbegnu finansijski gubitak na štetu klijenta;
- 2) Banka ili to lice ima interes od ishoda usluge pružene klijentu ili transakcije izvršene za račun klijenta, koji je različit od interesa klijenta;
- 3) Banka ili to lice ima finansijski ili drugi motiv da interes nekog drugog klijenta ili grupe klijenata stavi ispred interesa klijenta;
- 4) Banka ili to lice obavljaju istu delatnost kao i klijent;
- 5) Banka ili to lice primaju ili će primiti od lica koje nije klijent dodatni podsticaj u vezi sa uslugom pruženom klijentu, u obliku novčanih ili nenovčanih koristi ili usluga.

Član 13.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava efikasnu politiku upravljanja sukobom interesa, pripremljenu u pisanom obliku i primerenu veličini i organizaciji Banke i prirodi, obimu i složenosti poslovanja. Banka procenjuje i periodične preispituje, najmanje jednom godišnje, politiku upravljanja sukobom interesa i preduzima odgovarajuće mere kako bi se uklonili eventualni nedostaci.

Banka vodi i redovno ažurira evidenciju svih vrsta investicionih odnosno dodatnih usluga ili investicionih aktivnosti koje pruža odnosno obavlja Banka ili neko u ime Banke, a u kojima se pojavio sukob interesa koji može da dovede do rizika od nastanka štete za interese jednog ili više klijenata ili se, u slučaju usluge ili aktivnosti koja je u toku, sukob interesa može pojaviti.

FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Član 14.

Finansijski instrumenti su:

- (1) prenosive hartije od vrednosti;
- (2) instrumenti tržišta novca;
- (3) jedinice institucija kolektivnog investiranja;

- (4) opcije, fjučersi (terminski ugovori), svopovi, kamatni forvardi (nestandardizovani kamatni terminski ugovori) i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, ili prinose, emisione jedinice kao i svi drugi izvedeni finansijski instrumenti, finansijski indeksi ili finansijske mere koje je moguće namiriti fizički ili u novcu;
- (5) opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i koji:
 - moraju biti namireni u novcu, ili
 - mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora;
- (6) opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uslovom da su predmet trgovanja na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u, izuzev veleprodajnih energetske proizvoda kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
- (7) opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u podtački (6) ove tačke i nemaju poslovnu namenu, a imaju obeležja drugih izvedenih finansijskih instrumenata;
- (8) izvedeni finansijski instrumenti za prenos kreditnog rizika;
- (9) finansijski ugovori za razlike;
- (10) opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na klimatske varijable, troškove prevoza, stope inflacije ili druge službene, ekonomske i statističke podatke, a koji moraju biti namireni u novcu ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i merne jedinice koje nisu navedene u ovoj tački, a koji imaju odlike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, imajući u vidu, između ostalog, da li se njima trguje na regulisanom tržištu, OTP-u ili MTP-u;
- (11) emisije jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica za koje je utvrđeno da su u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

RIZICI

Član 15.

Poslovi sa finansijskim instrumentima, uključujući kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata, nose u sebi određene rizike, koji su nepredvidivi. Te rizike nije moguće u celosti pobrojati, a mogu se podeliti u nekoliko kategorija

Rizici povezani sa izdavaocem:

rizici koji su direktno povezani s poslovanjem izdavaoca (npr. poremećaji u poslovanju, smanjenje rejtinga izdavaoca, nemogućnost isplate dividende, nemogućnost izdavaoca finansijskih instrumenata da izvršava obaveze koje je preuzeo po tim instrumentima, otvaranje stečaja nad izdavaocem)

Rizici povezani sa finansijskim instrumentima:

rizici povezani sa pravnim statusom finansijskih instrumenata (npr. rizik dokumentacije vezane za izdavanje finansijskih instrumenata – odluka, upisnica, uplata, odobrenja prospekta)

Rizici povezani sa okruženjem:	rizici koji se odnose na okruženje u kojem posluje izdavaoc (inflatorni rizik, rizik promene kursa valuta, kamatni rizik, rizik smanjenja rejtinga države u kojoj je sediste izdavaoca, rizici suvereniteta i politički rizik)
Rizici povezani sa tržištem:	rizici koji se odnose na sve finansijske instrumente, a povezani su sa situacijom na tržištu (npr. smanjenje potražnje zbog neefikasnosti tržišta, špekulativne radnje pojedinih učesnika, rizik promene kursa valuta, kvarovi na informatičkoj opremi ili prekid komunikacionih veza između Berze, CRHoV i Banke)
Regulatorni rizici:	rizici povezani sa državom i regulatornim telima (npr. uvođenje novih ili povećanje postojećih poreza, nametanje dodatnih obaveza i ograničenja pri raspolaganju finansijskim instrumentima)
Rizik namirenja i rizik druge ugovorne strane:	rizik gubitka usled delovanja suprotne strane u transakciji (npr. druga strana do datuma saldiranja ne izvrši prenos finansijskih instrumenata)

Član 16.

Klijentima se preporučuje da prilikom odabira finansijskih instrumenata u koje ulažu pokušaju uskladiti veličinu, strukturu, ročnost i rizičnost investicije sa svojim sadašnjim i pretpostavljenim budućim imovinskim stanjem, uzimajući u obzir i svoje investiciono iskustvo na istom ili sličnom području, kao i da po potrebi potraže savet stručne osobe ili institucije.

Član 17.

Potpisivanjem ugovora sa Bankom i davanjem naloga, Klijent potvrđuje da je svestan rizika povezanih sa tržištem finansijskih instrumenata, da mu je Banka stavila na raspolaganje podatke i informacije koje je zatražio i da mu je na zadovoljavajući način odgovoreno na sva pitanja koja je postavio vezano za tržište i finansijske instrumente na koje se odnosi nalog, te da svesno preuzima sve rizike povezane sa datim nalogom. Banka ni u jednom slučaju ne odgovara Klijentu zbog eventualne štete nastale ostvarivanjem bilo kojeg rizika vezanog za dati nalog.

POLITIKA PRUŽANJA USLUGA KLIJENTIMA

Član 18.

U skladu sa odredbama Zakona o klasifikaciji delatnosti ("Službeni glasnik RS", br. 104/2009) i Uredbe o klasifikaciji delatnosti ("Službeni glasnik RS", br. 54/2010), Banka obavlja sledeće delatnosti:

66.12 – Brokerski poslovi s hartijama od vrednosti i berzanskom robom

Član 19.

Investicione usluge i aktivnosti koje obavlja Banka u skladu sa odredbama člana 2. stav 1 tačka 2. Zakona a u vezi sa finansijskim instrumentima iz odredaba člana 2. stav 1 tačka 19. Zakona su:

1. prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
2. izvršenje naloga za račun klijenta;
3. trgovanje za sopstveni račun;
4. pokroviteljstvo u vezi sa finansijskim instrumentima sa obavezom otkupa;
5. sprovođenje postupka ponude finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa;

Dodatne usluge i aktivnosti koje obavlja Banka u skladu sa odredbama člana 2. stav 1 tačka 3. Zakona su:

1. čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata (kastodi usluge) i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i sredstvima obezbeđenja, izuzev održavanja i vođenja računa hartija od vrednosti iz Glave XIV Zakona;
2. odobravanje kredita ili zajmova investitoru radi zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo koje daje kredit ili zajam uključeno u transakciju;
3. savetovanje u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i povezanim pitanjima, kao i savetovanje i usluge u vezi sa spajanjem i kupovinom poslovnih subjekata;
4. usluge konverzije stranih valuta u vezi sa pružanjem investicionih usluga;
5. istraživanje i finansijska analiza ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima;
6. usluge u vezi sa pokroviteljstvom;
7. investicione usluge i aktivnosti, kao i dodatne usluge koje se odnose na osnov izvedenih finansijskih instrumenata iz tačke člana 2. stav 1 tačka 19) podtač. (5), (6), (7) i (10) Zakona, kada su povezani sa pružanjem investicionih ili dodatnih usluga.

Član 20.

Banka može u toku svog postojanja menjati svoje delatnosti u skladu sa odredbama Zakona.

Brokerski poslovi

Član 21.

Ugovorom o obavljanju brokerskih poslova Banka se obavezuje da će posredovati u kupovini i prodaji hartija od vrednosti za klijenta, odnosno da će obavljati kupovinu i prodaju hartija od vrednosti za račun klijenta, na osnovu naloga tog klijenta, a klijent se obavezuje da će za tu uslugu platiti proviziju.

Član 22.

Banka je dužna da sa klijentom zaključi pisani ugovor koji sadrži:

- prava i obaveze ugovornih strana, pri čemu ista mogu biti utvrđena pozivanjem na druga dokumenta koja su dostupna klijentu;
- ostale uslove pod kojima Banka pruža usluge klijentu;
- izjavu klijenta da je upoznat sa sadržajem Pravila poslovanja i pravilnikom o tarifi Banke pre zaključenja ugovora.

Kada ovlašćeno investiciono društvo prima naloge klijenata, ugovorne strane su klijent i Banka.

Član 23.

Banka ima pravo pretpostaviti da profesionalni investitor ima iskustvo i znanje potrebno za razumevanje rizika koji su povezani s onom investicionom uslugom ili transakcijom ili vrstom transakcija ili proizvoda, za koje je klijent klasifikovan kao profesionalni investitor.

Profesionalnim investitorom u vezi sa svim investicionim uslugama i aktivnostima i finansijskim instrumentima, smatraju se:

- 1) kreditne institucije, investiciona društva, druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora, društva za osiguranje, institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje, dobrovoljni penzijski fondovi i njihova društva za upravljanje, dileri robe i robnih derivata, drugi institucionalni investitori, drugi investitori koji se smatraju profesionalnim u skladu sa propisima EU;
- 2) pravna lica koja ispunjavaju najmanje dva od sledećih uslova:

- ukupna imovina iznosi najmanje 20.000.000 evra, u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - godišnji poslovni prihod iznosi najmanje 40.000.000 evra, u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - sopstveni kapital u iznosu od najmanje 2.000.000 evra, u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, Narodna banka Srbije i centralne banke drugih država, međunarodne i nadsacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i ostale slične međunarodne organizacije;
 - 4) drugi institucionalni investitori čija je glavna delatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući lica koji se bave sekjuritizacijom sredstava, ili drugim transakcijama finansiranja.

Osim klijenata koji se smatraju profesionalnim investitorima, Banka može postupati sa drugim klijentima kao profesionalnim investitorima, na njihov zahtev, na osnovu odgovarajuće procene znanja i iskustva klijenta koju je preduzela Banka, a koja pruža razumnu sigurnost da je klijent sposoban da donosi sopstvene investicione odluke i razume povezane rizike, s obzirom na prirodu predviđene finansijske transakcije ili usluge.

Procena iz prethodnog stava ovog člana uključuje proveru da li profesionalni investitor ispunjava najmanje dva od sledećih kriterijuma:

- 1) investitor je izvršio transakcije značajnog obima na relevantnim tržištima, uz prosečnu učestalost od najmanje deset transakcija po kvartalu u toku poslednja četiri kvartala;
- 2) veličina finansijskog portfolija klijenta, koji obuhvata i gotovinske depozite i finansijske instrumente, prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje predviđenih finansijskih transakcija ili usluga.

Član 24.

Banka će:

- svoje obaveze prema klijentima izvršavati u skladu sa dobijenim nalogom i zaključenim ugovorom, vodeći računa o interesima klijenata i poštujući pozitivne propise, pravila poslovanja i opšte i poslovne etičke principe,
- upozoriti klijente i druga lica na zabranu manipulativnog ponašanja na tržištu i zabranu širenja neistinitih informacija, kad uoči da bi izvršenje određenog naloga klijenta predstavljalo radnje koje po Zakonu imaju obeležja manipulativnog ponašanja, odnosno širenja neistinitih informacija,
- upozoriti klijente o pravnim i materijalnim nedostacima u vezi trgovine hartijama od vrednosti koje su predmet naloga, a koje uoči u toku obrade i pre izvršenja tog naloga,
- upozoriti klijenta ili potencijalnog klijenta da:
 - a) ne može da utvrdi da li su određeni finansijski instrument ili usluga odgovarajući za njega, usled odluke klijenta da ne pruži informacije ili da ne pruži dovoljno informacija o njegovom znanju i iskustvu u investicionoj oblasti koja je od značaja za finansijski instrument ili uslugu koja se nudi ili koju klijent sam traži,
 - b) finansijski instrument ili usluga nisu podobni za njega, ukoliko to oceni na osnovu dobijenih informacija.

Poslovi dilera

Član 25.

Banka obavlja poslove dilera kupovinom i prodajom hartija od vrednosti u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u ceni.

Dilerske poslove Banka obavlja na regulisanom tržištu, MTP i OTC tržištu, u skladu sa zakonom.

U obavljanju dilerskih poslova:

- Banka ne može, pri izvršavanju naloga svojih klijenata i izvršavanju drugih ugovornih obaveza prema klijentima, svoje interese i interese povezanih lica stavljati ispred interesa tih klijenata,
- Banka ne može kupovati iste hartije od vrednosti koje su predmet naloga klijenta pre postupanja po nalogu tog klijenta, odnosno, Banka se mora dosledno pridržavati Zakonskih odredbi koje definišu ispostavljanje naloga isključivo po redosledu njihovog prijema,
- Banka upravlja sopstvenim portfeljom hartija od vrednosti na način kojim se obezbeđuje takva adekvatnost kapitala, izloženost riziku i upravljanje likvidnošću koja neće ugroziti izvršavanje obaveza RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija.

Poslovi market – mejkera

Član 26

Banka obavlja poslove market-mejkera obaveznom kupovinom i prodajom hartija od vrednosti u svoje ime i za svoj račun po ceni koju unapred objavljuje.

Član 27

Poslove market-mejkera Banka obavlja na regulisanom tržištu ili MTP u skladu sa Pravilima poslovanja berze na kojoj Banka kupuje, odnosno prodaje hartije od vrednosti u okviru obavljanja poslova market-mejkera.

Organizovanje izdavanja hartija od vrednosti bez obaveze otkupa

Član 28

Banka je dužna da sa klijentom za koga vrši organizovanje izdavanja hartija od vrednosti bez obaveze otkupa, odnosno organizovanje uključivanja hartija od vrednosti na organizovano tržište, zaključi ugovor o organizovanju izdavanja hartija od vrednosti bez obaveze otkupa.

Banka može preduzimati radnje potrebne za izdavanje hartija od vrednosti u skladu sa ugovorom iz stava 1. ovog člana, a posebno:

- 1) voditi računa o najpovoljnijem trenutku za otpočinjanje postupka izdavanja hartija od vrednosti klijenta i obaveštavati klijenta o stanju na tržištu kad je to od značaja za izdavanje tih hartija od vrednosti,
- 2) preduzeti potrebne radnje za prikupljanje podataka bitnih za izradu prospekta za izdavanje hartija od vrednosti, odnosno druge dokumentacije (prospekt i skraćeni prospekt, javni poziv za upis i uplatu, itd) i izrada te dokumentacije, organizovati prezentacije u cilju izdavanja hartija od vrednosti klijenta i organizovati druge vidove upoznavanja javnosti sa činjenicama od značaja za uspeh izdavanja, organizovati upis i uplatu hartija od vrednosti i organizovati aukcije.

Član 29

U organizovanju izdavanja hartija od vrednosti bez obaveze otkupa Banka primenjuje strategiju organizacije izdavanja hartija od vrednosti koja je najpovoljnija za klijenta, posebno vodeći računa o tome da li se izdavanje vrši javnom ponudom ili bez javne ponude hartija od vrednosti.

Član 30

Kad vrši organizovanje uključivanja hartija od vrednosti izdatih bez javne ponude na organizovano tržište, Banka može preduzimati radnje potrebne za takvo uključivanje, a posebno:

- 1) izvršiti procenu u pogledu vrste organizovanog tržišta (regulisano ili MTP tržište) koja odgovara interesima i mogućnostima klijenta,
- 2) preduzeti potrebne pravne radnje kod nadležnih organa i berze za to uključivanje,
- 3) prikupiti sve potrebne podatke koji se zahtevaju po zakonu i drugim propisima za prijem na listing berze ili za uključivanje na vanberzansko tržište.

Organizovanje izdavanja hartija od vrednosti sa obavezom otkupa

Član 31

Banka je dužna da sa klijentom za koga vrši organizovanje izdavanja hartija od vrednosti sa obavezom otkupa, zaključi ugovor o organizovanju izdavanja sa obavezom otkupa.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana Banka se obavezuje da od izdavaoca kupi sve hartije od vrednosti ili da kupi samo one hartije od vrednosti koje ostanu neupisane i neuplaćene nakon isteka roka za upis i uplatu, dok se izdavalac obavezuje da za te usluge plati naknadu.

Kad kupuje sve hartije od vrednosti utvrđene ugovorom o organizovanju izdavanja hartija od vrednosti sa obavezom otkupa radi njihove dalje distribucije, Banka može, u skladu sa ugovorom zaključenim sa klijentom, da organizuje izdavanje hartija od vrednosti putem javne ponude, u skladu sa Zakonom.

Banka može preduzimati radnje potrebne za izdavanje hartija od vrednosti u skladu sa ugovorom iz stava 1. ovog člana, a posebno:

- vodi računa o najpovoljnijem trenutku za otpočinjanje postupka izdavanja hartija od vrednosti klijenta i obaveštava klijenta o stanju na tržištu kad je to od značaja za izdavanje tih hartija od vrednosti,
- preduzima potrebne radnje za prikupljanje podataka bitnih za izradu prospekta za izdavanje hartija od vrednosti, odnosno druge dokumentacije (prospekt i skraćeni prospekt, javni poziv za upis i uplatu, due diligence, itd) i izrada te dokumentacije,
- organizuje prezentacije u cilju izdavanja hartija od vrednosti klijenta (road show) i organizuje druge vidove upoznavanja javnosti sa činjenicama od značaja za uspeh distribucije,
- organizuje upis i uplatu hartija od vrednosti i organizovati aukcije.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana obaveza Banke može se ograničiti na određeni procenat ili broj (količinu) hartija od vrednosti ili se može odnositi na sve hartije od vrednosti koje se izdaju.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana precizira se odgovornost ugovornih strana u vezi pripreme prospekta za izdavanje hartija od vrednosti i utvrđuje se cena, odnosno kamatna stopa po kojoj će hartije od vrednosti na koje se taj ugovor odnosi biti ponuđene za upis i uplatu i utvrđuju se i druga prava i obaveze Banke i klijenta, u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Banka može, ukoliko ugovorom zaključenim sa klijentom nije suprotno utvrđeno, pregovarati sa drugim ovlašćenim brokersko-dilerskim društvima o zajedničkom organizovanju distribucije i sa njima zaključiti poseban ugovor.

Pozajmljivanje hartija od vrednosti

Član 32.

Banka može uzimati na zajam hartije od vrednosti od drugih lica i davati na zajam hartije od vrednosti čiji je ona zakoniti imalac.

Banka može pozajmljivati, drugom klijentu, drugom investicionom društvu ili kreditnoj instituciji članu Centralnog registra finansijske instrumente:

1. čiji je zakoniti imalac Banka;
2. čiji je zakoniti imalac klijent sa kojim Banka ima zaključen ugovor o vođenju računa finansijskih instrumenata, pod uslovom da sa tim klijentom zaključi ugovor o pozajmljivanju ili da je klijent ovlastio na to pisanim ovlašćenjem.

Banka može pozajmljivati finansijske instrumente od klijenta za svoj račun ukoliko su ispunjeni uslovi iz stava 1. tačka 2. ovog člana.

Hartije od vrednosti na kojima je konstituisano pravo zaloge, odnosno čiji je promet ograničen ne mogu biti predmet ugovora o zajmu.

Po zaključenju ugovora o zajmu hartija od vrednosti, kad je zajmodavac lice koje ima zaključen ugovor o vođenju računa hartija od vrednosti koje su predmet tog ugovora sa RAIFFEISEN BANKOM a.d. Beograd – Organizaciona jedinica za kastodi poslove, podatke iz tog ugovora Banka upućuje toj službi odmah po zaključenju tog ugovora, radi izvršenja prenosa prava iz hartija od vrednosti na vlasnički račun zajmoprimca.

Po zaključenju ugovora o zajmu hartija od vrednosti, kad je zajmodavac lice koje ima zaključen ugovor o vođenju računa hartija od vrednosti koje su predmet tog ugovora sa drugim članom Centralnog registra hartija od vrednosti, odnosno drugim ovlašćenim pravnim licem kod kog se vode računi hartija od vrednosti, podatke iz tog ugovora Banka upućuje tom članu, odnosno pravnom licu odmah po zaključenju tog ugovora, radi izvršenja prenosa prava iz hartija od vrednosti na vlasnički račun zajmoprimca.

Ugovor o zajmu hartija od vrednosti Banka zaključuje na određeno vreme (najduže do godinu dana).

Član 33.

Ispunjenje obaveza zajmoprimca mora biti obezbeđeno davanjem zaloge.

Vrednost predmeta zaloge ne može biti manja od vrednosti pozajmljenih hartija od vrednosti.

Predmet i vrednost zaloge bliže se uređuje ugovorom o zajmu hartija od vrednosti.

Član 34.

Ugovor o zajmu hartija od vrednosti sadrži:

- naziv i sedište, odnosno ime ugovornih strana,
- naziv i sedište izdavaoca hartija od vrednosti na koje se ugovor odnosi,
- vrsta, klasa, odnosno serija, CFI kod i ISIN broj ili druga priznata oznaka hartija od vrednosti,
- broj (količina) hartija od vrednosti koje se pozajmljuju,
- svrha zaključenja ugovora,
- vreme na koje je zaključen ugovor o zajmu,
- vrednost hartija od vrednosti koju su one imale na dan zaključenja tog ugovora ili na dan ispunjenja obaveze zajmoprimca,
- iznos naknade,

- saglasnost klijenta da za vreme trajanja ugovora neće vršiti svoja prava iz hartija od vrednosti na koje se taj ugovor odnosi,
- druga prava i obaveze ugovornih strana,
- datum zaključenja ugovora i potpise ugovornih strana.

Drugi poslovi

Član 35.

Ugovorom o obavljanju pojedinih poslova iz člana 19. Pravila poslovanja mogu se utvrditi i drugi poslovi Banke, kao što su poslovi u vezi sprovođenja i izvršenja osnovnog ugovora i drugi poslovi u skladu sa zakonom.

INFORMACIJE KOJE SE DOSTAVLJAJU KLIJENTIMA I POTENCIJALNIM KLIJENTIMA

Član 36.

Sve informacije, uključujući i marketinške, koje Banka upućuje svojim klijentima ili potencijalnim klijentima, moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu, a marketinški materijal mora biti jasno označen kao takav.

Informacije iz stava 1. ovog člana:

- 1) sadrže poslovno ime i sedište Banke;
- 2) veličina slova pri navođenju relevantnih rizika u informacijama mora biti barem jednaka veličini slova koja se pretežno upotrebljava za pružene informacije, a izgledom stranice osigurava se da je takvo navođenje istaknuto;
- 3) moraju biti dovoljne i prikazane tako da će ih verovatno razumeti prosečan klijent ili potencijalni klijent kome su one upućene ili koji će ih verovatno primiti;
- 4) ne smeju sakrivati, umanjivati niti prikivati važne pojedinosti, navode ili upozorenja;
- 5) dosledno su predstavljene na istom jeziku u svim oblicima informacija i marketinških materijala koji se dostavljaju svakom klijentu, osim ako klijent pristane na to da informacije prima na više od jednog jezika;
- 6) ažurirane su i relevantne za korišćena sredstva komunikacije;
- 7) ne smeju da sadrže naziv nekog nadležnog organa na način koji bi navodio ili sugerisao odobravanje instrumenta ili usluge Banke od strane tog organa

Banka je dužna da obezbedi da je marketinški materijal usaglašen sa svim drugim informacijama koje Banka upućuje klijentima tokom pružanja usluga.

Član 37.

Upućivanje informacija kojima se porede usluge, lica koja pružaju takve usluge ili finansijski instrumenti, je dozvoljeno samo ukoliko:

- 1) je poređenje smisleno i prikazano na nepristrasan i uravnotežen način;
- 2) su navedene sve ključne činjenice i pretpostavke koje su korišćene za poređenje;
- 3) su navedeni izvori informacija koji su korišćeni za poređenje.

Pokazatelji, prinosi i porezi

Član 38.

Upućivanje informacija koje sadrže pokazatelje ranijih rezultata finansijskog instrumenta, finansijskog indeksa ili usluge, je dozvoljeno samo ukoliko:

- 1) pokazatelji ranijih rezultata finansijskog instrumenta, finansijskog indeksa ili usluge nisu najznačajniji elemenat takve komunikacije;
- 2) informacije uključuju rezultate za prethodnih pet godina ili za ceo period u kojem je finansijski instrument bio dostupan, podatke o tome kada je počelo objavljivanje finansijskog indeksa, a investiciona usluga bila pružana (u slučaju da instrument, indeks ili usluga postoje kraće vreme). Podaci mogu da uključuju i duži period, ali u svim navedenim slučajevima rezultat mora biti zasnovan na periodu od 12 meseci;
- 3) su jasno naznačeni referentni period i izvor informacija;
- 4) informacije sadrže jasno upozorenje da raniji rezultati nisu pouzdani pokazatelji budućih rezultata;
- 5) je, u situaciji kada se rezultat oslanja na podatke denominirane u stranoj valuti, valuta jasno iskazana, zajedno sa upozorenjem da rezultat može biti drugačiji usled promena deviznog kursa;
- 6) je objavljen uticaj provizija, naknada ili drugih troškova, kada je rezultat zasnovan na bruto principu.

Član 39.

Banka, ukoliko upućuje informacije o budućem rezultatu je dužna da vodi računa da:

- 1) su zasnovane na opravdanim pretpostavkama i činjenicama;
- 2) u slučaju da je rezultat zasnovan na bruto principu, je iskazan uticaj provizija, naknada ili drugih troškova;
- 3) informacije se temelje na scenarijima o prinosima u različitim tržišnim uslovima (negativni i pozitivni scenariji) i odražavaju prirodu i rizike specifičnih vrsta instrumenata uključenih u analizu;
- 4) sadrže jasno upozorenje da informacija o budućem rezultatu nije pouzdani pokazatelj budućeg rezultata.

Član 40.

Kada se informacije koje se upućuju klijentima i potencijalnim klijentima odnose na poseban poreski tretman, Banka je dužna da jasno istakne da isti zavisi od pojedinačnog slučaja svakog klijenta, kao i da postoji mogućnost budućih promena.

Pravila poslovanja i Pravilnik o tarifi

Član 41.

Banke je dužna da pre zaključenja ugovora sa klijentom omogući klijentu uvid u ova Pravila poslovanja, Tarifnik, pravilnike Banke o politici izvršavanja naloga i upravljanja sukobom interesa, a malom klijentu posebno da pruži informacije propisane ovim Pravilima, kao i da obavesti klijenta o svakoj promeni tih akata u roku od sedam dana pre početka primene izmena.

Informacije koje se posebno pružaju malim klijentima

Član 42.

Banka je dužna, da pre zaključenja ugovora, odnosno pružanja usluga malom investitoru ili potencijalnom malom investitoru putem internet stranice, odnosno trajnog nosača podataka, pruži informacije o:

- 1) Banci i uslugama koje pruža;
- 2) finansijskim instrumentima;
- 3) zaštiti finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta;
- 4) troškovima i naknadama.

Banka je dužna da klijenta i potencijalnog klijenta blagovremeno obavesti o svakoj značajnoj promeni informacija navedenih u stavu 1. ovog člana.

Informacije o Banci i njenim uslugama

Član 43.

Informacije o Banci i uslugama, po pravilu, uključuju sledeće:

- 1) poslovno ime i sedište Banke, kao i sve druge podatke koji obezbeđuju efikasnu komunikaciju sa Bankom;
- 2) broj i datum rešenja o davanju dozvole za rad Banci, kao i naziv i kontakt adresu nadležnog organa koji je izdao tu dozvolu;
- 3) moguće načine i jezike komunikacije između Banke i klijenta, uključujući i načine davanja i prijema naloga, kao i davanja dokumenata i drugih informacija od strane Banke;
- 4) kada Banka deluje preko vezanog zastupnika, izjavu o toj činjenici;
- 5) obim, učestalost i periode izveštavanja klijenta o uslugama koje je Banka pružila klijentu;
- 6) kratak opis načina zaštite instrumenata, odnosno sredstava, uključujući i opšte podatke o Fondu za zaštitu investitora čiji je Banka član u slučaju kada Banka drži finansijske instrumente, odnosno novčana sredstva klijenta;
- 7) kratak opis politike upravljanja sukobom interesa;
- 8) na zahtev klijenta, detaljnije informacije o politici upravljanja sukobom interesa na trajnom nosaču podataka ili putem internet stranice (ako to ne predstavlja trajni nosač podataka), pod sledećim uslovima:
 - dostavljanje informacija na tom nosaču podataka primereno je s obzirom na kontekst u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između Banke i klijenta;
 - klijent mora izričito pristati na pružanje informacija u tom obliku;
 - klijent se mora elektronskim putem obavestiti o adresi internet stranice, kao i lokaciji na internet stranici na kojoj se može pristupiti informacijama;
 - informacije moraju biti ažurirane;
 - informacije moraju biti trajno dostupne na toj internet stranici tokom vremenskog perioda koje klijentu može opravdano biti potrebno da ih pretraži.

Informacije o finansijskim instrumentima

Član 44.

Banka klijentima ili potencijalnim klijentima dostavlja blagovremeno pre pružanja investicionih ili pomoćnih usluga, uopšteni opis prirode finansijskih instrumenata i njihovih rizika uzimajući u obzir, posebno kategorizaciju klijenta kao malog investitora, profesionalnog investitora ili određenog profesionalnog investitora. Ovaj opis objašnjava prirodu specifične vrste predmetnog instrumenta, funkcionisanje i uspešnost finansijskog instrumenta u različitim tržišnim uslovima, uključujući i pozitivne i negativne uslove, kao i rizike koji su posebni za tu specifičnu vrstu instrumenta, sa dovoljno pojedinosti kako bi se klijentu omogućilo da donese informisane odluke o ulaganju.

Opis rizika iz stava 1. ovog člana, uzimajući u obzir pojedinačnu vrstu finansijskog instrumenta, status u nivo znanja klijenta, po pravilu, sadrži:

- 1) rizike povezane sa određenom vrstom finansijskog instrumenta, uključujući pojašnjenje finansijskog leveridža i njegovih efekata, kao i rizika gubitka cele investicije, uključujući rizike povezane s insolventnošću izdavaoca ili povezanim događajima, na primer rizikom solventnosti;
- 2) volatilnost cene finansijskog instrumenta, kao i svako ograničenje na postojećim tržištima za takve instrumente;

- 3) objašnjenje da bi transakcija takvim instrumentom, pored troškova sticanja samog instrumenta, mogla da uključuje i dodatne finansijske i druge obaveze, uključujući i potencijalne obaveze;
- 4) svaki uslov koji proizlazi iz zajma na osnovu kojeg je instrument kupljen ili slične obaveze primenljive na pojedinu vrstu instrumenta (sve marginske zahteve ili slične obaveze koje se primenjuju na instrumente navedene vrste).

Banka je dužna da, prilikom pružanja informacija o finansijskom instrumentu:

- 1) koji je predmet javne ponude koja je u toku i za koji je izdat prospekt – malog klijenta i potencijalnog malog klijenta upozna sa načinom na koji je prospekt dostupan blagovremeno pre pružanja investicionih ili pomoćnih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima;
- 2) koji uključuje jemstvo trećeg lica ili kapitalnu zaštitu – klijentu i potencijalnom klijentu pruži dovoljno podataka o oblasti primene i vrsti takvog jemstva ili kapitalne zaštite. Kada jemstvo pruža treće lice, informacije o jemstvu moraju obuhvatati dovoljno podataka o jemcu i jemstvu kako bi se omogućilo klijentu ili potencijalnom klijentu da izvrši objektivnu procenu jemstva;
- 3) koji se sastoji od dva ili više različitih instrumenata ili usluga – klijentu i potencijalnom klijentu pruži odgovarajući opis pravne prirode finansijskog instrumenta, pojedinačnih komponenti takvog instrumenta i načina na koji međusobni uticaj komponenti utiče na rizike ulaganja.

Informacije u vezi sa zaštitom finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta

Član 45.

Kada je ovlašćena da drži finansijske instrumente ili novčana sredstva klijenta, Banka je dužna da pruži, po pravilu, sledeće informacije:

- 1) da se finansijski instrumenti i novčana sredstva mogu držati kod trećeg lica u ime Banke i o obavezama Banke u vezi sa postupanjem ili propustima trećeg lica, kao i o posledicama po klijenta u slučaju nesolventnosti trećeg lica;
- 2) kada treće lice vodi finansijske instrumente na zbirnom računu kao i upozorenje o rizicima koji iz toga proizlaze;
- 3) da finansijske instrumente klijenta koje drži treće lice nije moguće razlikovati od vlastitih finansijskih instrumenata navedenog trećeg lica ili Banke, uz isticanje upozorenja o rizicima koji iz toga proizlaze;
- 4) obaveštenje u slučaju kada računi koji sadrže finansijske instrumente i novčana sredstva klijenta ili potencijalnog klijenta, jesu ili će biti u nadležnosti zakonodavstva druge države, sa naznakom da se prava klijenta ili potencijalnog klijenta u vezi sa navedenim finansijskim instrumentima ili sredstvima mogu shodno tome razlikovati;
- 5) obaveštenje o postojanju i uslovima eventualnog prava na otkup, založnog prava ili prava prebijanja koje Banka ili depozitar ima ili bi mogao da ima na finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenta;
- 6) pre zaključivanja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje Banka drži za račun malog klijenta ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, Banka je dužna da blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, malom klijentu pisanim putem dostavi jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima Banke u pogledu korišćenja navedenih finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu kao i o rizicima koje oni uključuju.

Banka je dužna da, pre pružanja usluge, klijentu koji se smatra profesionalnim klijentom, pruži informacije propisane stavom 1. tač. 5. i 6. ovog člana.

Podaci o troškovima i naknadama

Član 46.

Kada pružaju investicione usluge profesionalnim klijentima Banka ima pravo da s tim klijentima dogovori ograničenu primenu detaljnih zahteva o troškovima i naknadama. Nije dopušteno dogovaranje takvih ograničenja u slučaju pružanja usluge upravljanja portfoliom ili u vezi sa ugrađenim izvedenim finansijskim instrumentima.

Za prethodnu i naknadnu objavu informacija o troškovima i naknadama klijentima, Banka mora dodati sledeće:

- 1) sve troškove i povezane naknade koje Banka ili druge strane, ako je klijent upućen takvim drugim stranama, uračunavaju za investicionu uslugu ili investicione usluge i/ili pomoćne usluge koje pružaju klijentu; i
- 2) sve troškove i povezane naknade koji su povezani s proizvodnjom finansijskih instrumenata i njihovim upravljanjem.

Kada je bilo koji deo ukupnih troškova i naknada potrebno platiti ili kad on predstavlja iznos u stranoj valuti, Banka dostavlja naznaku takve valute kao i važeće kurseve za konverziju i troškove.

Banka obaveštava i o načinima plaćanja ili drugim načinima ispunjavanja obaveza.

U vezi s objavom troškova i naknada proizvoda koji nisu uključeni u dokument s ključnim informacijama za investitore u otvorenom investicionom fondu s javnom ponudom, Banka te troškove izračunava i objavljuje, na primer, povezivanjem sa društvima za upravljanje otvorenih investicionih fondova s javnom ponudom kako bi dobila relevantne informacije.

Obaveza blagovremenog pružanja potpune ex ante objave informacija o agregiranim troškovima i naknadama povezanim s finansijskim instrumentom i pruženom investicionom ili pomoćnom uslugom primenjuje se na Banku u sledećim situacijama:

- 1) ako Banka klijentima preporučuje ili prodaje finansijske instrumente; ili
- 2) ako se od Banke zahteva da klijentima dostavi dokument s ključnim informacijama za investitore u otvorenom investicionom fondu s javnom ponudom ili dokument s ključnim informacijama za pakete investicionih proizvoda za male investitore.

Ako klijentu investicione ili pomoćne usluge pruža više od jednog investicionog društva, svako investiciono društvo dostavlja informacije o troškovima investicionih ili pomoćnih usluga koje pruža.

Ukoliko Banka svojim klijentima preporučuje ili prodaje usluge koje pruža drugo društvo, mora troškove i naknade svojih usluga dodati troškovima i naknadama usluga koje pruža drugo društvo. Banka uzima u obzir troškove i naknade povezane s pružanjem drugih investicionih ili pomoćnih usluga drugih društava ako je klijenta uputilo tim drugim društvima.

Pri izračunavanju troškova i naknada na ex ante osnovi Banka upotrebljava stvarno nastale troškove kao zamenu za očekivane troškove i naknade. Ako stvarni troškovi nisu dostupni, Banka izrađuje razumnu procenu tih troškova. Banka preispituje ranije pretpostavke na osnovu kasnijih iskustva te ih prema potrebi prilagođava.

Banka naknadno dostavlja godišnje informacije o svim troškovima i naknadama povezanim s finansijskim instrumentima i sa investicionim i pomoćnim uslugama ako je preporučila ili prodavala finansijske instrumente ili ako je klijentu dostavila dokument s ključnim informacijama i ako ima ili je imala kontinuirani odnos s klijentom tokom godine. Takve informacije temelje se na nastalim troškovima i dostavljaju se na personalizovanoj osnovi.

Banka mogu odlučiti da dostave takve agregirane informacije o troškovima i naknadama investicionih usluga i finansijskih instrumenata zajedno s postojećim redovnim izveštavanjima upućenim klijentu.

Pri pružanju investicionih usluga Banka svojim klijentima dostavlja prikaz kumulativnog efekta troškova na prinos, koji ispunjava sledeće zahteve:

- 1) iz prikaza je vidljiv efekat ukupnih troškova i naknada na povraćaj ulaganja;
- 2) prikaz pokazuje sva očekivana povećanja ili fluktuacije troškova; i
- 3) u prikazu je priložen opis stavki.

UGOVORI

Član 47.

Klijent Banke može biti svako domaće ili strano pravno ili fizičko lice.

Lice iz stava 1. ovog člana postaje klijent Banke zaključenjem ugovora o pružanju usluga u vezi sa hartijama od vrednosti sa Bankom, u pisanoj formi.

Ugovori

Član 48.

Ugovori o pružanju usluga u vezi sa hartijama od vrednosti su:

ugovori o obavljanju brokerskih poslova:

- 1) ugovor o trgovinskom zastupanju – ovim ugovorom Banka se obavezuje da će se starati da treća lica zaključuju ugovore o prodaji hartija od vrednosti sa nalogodavcem, i da u tom smislu posreduje između njih i nalogodavca, kao i da po dobijenom ovlašćenju zaključuje ugovore o prodaji hartija od vrednosti sa trećim licima u ime i za račun nalogodavca, a nalogodavac se obavezuje da će za to platiti proviziju u skladu sa tarifom Banke,

ugovori o obavljanju ostalih poslova:

- 2) ugovor o organizovanju izdavanja hartija od vrednosti bez obaveze otkupa – ovim ugovorom Banka se obavezuje da organizuje izdavanje hartija od vrednosti putem javne ponude ili bez javne ponude tako što će nastojati da treća lica vrše upis i uplatu hartija od vrednosti, a klijent se obavezuje da će za to platiti proviziju u skladu sa tarifom Banke,
- 3) ugovor o organizovanju izdavanja hartija od vrednosti sa obavezom otkupa – ovim ugovorom Banka se obavezuje da od izdavaoca kupi sve hartije od vrednosti i potom organizuje njihovo izdavanje ili da kupi samo one hartije od vrednosti koje ostanu neupisane i neplaćene nakon isteka roka za upis i uplatu, a potom da organizuje njihovo izdavanje, a izdavalac se obavezuje da će za to platiti proviziju u skladu sa tarifom Banke,
- 4) ugovor o zajmu hartija od vrednosti – ovim ugovorom Banka se obavezuje da će predati u svojину zajmoprimcu određenu količinu hartija od vrednosti, a zajmoprimac se obavezuje da mu vrati posle izvesnog vremena istu količinu hartija od vrednosti istog izdavaoca i iste vrste i klase, odnosno serije,
- 5) ugovor o vođenju emisionih računa - ovim ugovorom Banka se obavezuje da će kod Centralnog registra hartija od vrednosti preduzeti radnje za dodelu CFI koda i ISIN broja i otvoriti emisioni račun hartija od vrednosti za izdavaoca i na tom računu u ime i za račun izdavaoca voditi stanje hartija od vrednosti i izvršavati prenos prava iz hartija od vrednosti sa emisionih na vlasničke račune hartija od vrednosti, a izdavalac se obavezuje da će za to platiti proviziju u skladu sa tarifom Banke.

Član 49.

Lice koje namerava da zaključi ugovor o pružanju usluga u vezi sa hartijama od vrednosti sa Bankom podnosi zahtev za sticanje statusa klijenta Banke koji sadrži sledeće podatke:

- ime, odnosno naziv i sedište podnosioca zahteva,
- JMBG ili drugi lični identifikacioni broj za fizičko lice, odnosno matični broj i PIB za pravno lice podnosioca zahteva,
- vrsta ugovora koji se namerava zaključiti,
- broj novčanog računa i naziv banke, odnosno drugog nosioca platnog prometa kod kog se taj račun vodi, kao i broj vlasničkog računa hartija od vrednosti podnosioca zahteva, ako to lice ima otvoren takav račun,
- e-mail, poštanska adresa i telefonski broj podnosioca zahteva,
- datum podnošenja zahteva,
- potpis podnosioca zahteva.

Zahtev iz stava 1. ovog člana smatra se ponudom za zaključenje ugovora. Zahtev može biti dat u pismenom obliku, neposredno ili putem pošte, telefaksom, telefonom ili elektronskim putem.

Član 50.

Banka će može zahtevati od podnosioca zahteva iz člana 49. Pravila poslovanja, tražiti da uz taj zahtev dostavi dodatnu dokumentaciju koja se odnosi na status, pravni subjektivitet i poslovanje podnosioca zahteva.

Banka može odbiti ponudu da zaključi ugovor sa podnosiocem zahteva ako bi takav ugovor bio u suprotnosti sa poslovnom politikom Banke, pozitivnim propisima i poslovnim i opštim etičkim principima.

Banka će u roku od 5 (pet) radnih dana od dana prijema zahteva iz člana 49. Pravila poslovanja obavesti podnosioca zahteva o prihvatanju, odnosno odbijanju ponude da zaključi ugovor naveden u tom zahtevu i da ga, ako ponudu prihvati, pozove radi zaključenja tog ugovora

Član 51.

Klijent Banke je dužan da odmah pismeno obavesti Banku o svakoj izmeni podataka iz zahteva iz člana 49. Pravila poslovanja.

Član 52.

Bliži uslovi za sticanje statusa klijenta Banke mogu se utvrditi posebnim aktom koji donosi nadležni organ Banke, s obzirom na vrstu klijenta (domaće ili strano lice, pravno ili fizičko lice) i vrstu ugovora koji se namerava zaključiti.

Banka vodi evidenciju svojih klijenata na uredan i ažuran način.

Član 53.

Klijent Banke dužan je da pre davanja naloga:

- ima otvoren vlasnički račun hartija od vrednosti kod Centralnog registra hartija od vrednosti ili kod drugog pravnog lica ovlašćenog za kliring i saldiranje i vođenje računa hartija od vrednosti, sa kog i u koji će član Centralnog registra hartija od vrednosti sa kojim taj klijent ima zaključen ugovor o vođenju računa hartija od vrednosti biti ovlašćen da vrši prenos prava iz hartija od vrednosti po osnovu kupovine i prodaje tih hartija i upis prava trećih lica na hartijama od vrednosti,

- ima otvoren novčani račun kod banke, sa kog će član Centralnog registra hartija od vrednosti sa kojim taj klijent ima zaključen ugovor o vođenju računa biti ovlašćen da vrši isplate, odnosno uplate novčanih sredstava po osnovu kupovine i prodaje hartija od vrednosti,
- ovlasti člana Centralnog registra hartija od vrednosti sa kojim taj klijent ima zaključen ugovor o vođenju računa hartija od vrednosti da vrši prenos i upis prava iz tačke 1. i 2. ovog člana i da vrši isplate i uplate iz tačke 2. ovog člana.

Ovlašćenje iz stava 1. tačka 3. ovog člana može biti:

- sadržano u ugovoru o obavljanju brokerskih poslova, kad taj ugovor sadrži i bitne elemente ugovora o vođenju računa hartija od vrednosti, u skladu sa Zakonom,
- dato u posebnom ugovoru o vođenju računa hartija od vrednosti,
- dato na osnovu drugog pravnog posla.

Istovremeno sa davanjem naloga Banci za kupovinu hartija od vrednosti klijent koji daje taj nalog dužan je da obezbedi pokriće naloga u skladu sa Zakonom.

VRSTE NALOGA KLIJENATA I

OBAVEZE BANKE U VEZI SA IZVRŠAVANJEM NALOGA KLIJENTA

Član 54.

Sadržina naloga utvrđuje se u skladu sa zakonom, drugim propisima i aktima berze na kojoj se trguje hartijama od vrednosti na koje se nalog odnosi.

Osnovne vrste naloga za kupovinu, odnosno prodaju hartija od vrednosti koje prima Banka su:

- 1) prema vrsti posla:
 - nalog za kupovinu,
 - nalog za prodaju,
- 2) prema ceni:
 - tržišni nalog,
 - nalog sa limitiranom cenom,
- 3) prema vremenu trajanja naloga:
 - dnevni nalog,
 - nalog do dana (u roku trajanja najduže 90 dana),
 - nalog do opoziva (sa rokom trajanja 90 dana).

Član 55.

Pored osnovnih vrsta naloga, Banka može primati i druge vrste naloga ako je sadržina tih naloga utvrđena aktom berze na kojoj se trguje hartijama od vrednosti za koje se ti nalozi daju ili ugovorom zaključenim sa klijentom.

Svaka izmena već ispostavljenog naloga vrši se ispostavljanjem novog naloga, na obrascu koji sadrži sve elemente naloga, kao i redni broj i datum naloga koji se menja.

Nalog može biti dat u pismenom obliku, neposredno ili putem telefaksa, telefonom, e-mailom ili elektronskim putem i to direktno Banci i ovlašćenim filijalama, u poslovnim prostorijama ovlašćenog investicionog društva koje na osnovu ugovora sa Bankom vrši prijem naloga klijenata u ime i za račun Banke.

U slučajevima iz prethodnog stava, kada je nalog dat telefonskim putem, verodostojnost naloga utvrđuje se na osnovu tonskog zapisa (snimka) telefonskog razgovora. Banka može zahtevati da

telefonski primljen nalog klijent obavezno potvrdi u pismenoj formi (neposredno ili putem telefaksa) do vremena ispostavljanja naloga na organizovanom tržištu, a najkasnije do dana saldiranja transakcije.

Kada filijala banke koja nema dozvolu za izvršenje naloga, primi nalog klijenta, dužna je da klijenta upozori:

1. da nema dozvolu za izvršenje naloga;
2. na rok u kojem će nalog stići u Banku;
3. da se nalog smatra primljenim po prijemu u Banku.

Ugovorom zaključenim između Banke i ovlašćenog investicionog društva za prijem naloga uređuju se prava i obaveze ugovornih strana i način obezbeđenja dnevne ažurnosti procesuiranja primljenih naloga.

Član. 56.

Kada se nalozi vezani za kupovinu, odnosno prodaju hartija od vrednosti daju elektronskim putem, putem ROL aplikacije, klijent je dužan da ima Lični identifikacioni broj (LIB) izdat od strane Banke, u skladu sa Pravilima i uslovima za korišćenje elektronskih servisa i kanala distribucije usluga Raiffeisen Banke a.d., da ima korisničko ime i šifru, kao i da postupa u skladu sa Korisničkim uputstvom za OnLine trgovanje na Beogradskoj berzi, koje predstavlja sastavni deo ovih Pravila poslovanja.

Korisničko ime i šifra Klijenta je jedinstvena oznaka i identifikacija klijenta, u pravnom prometu ima značaj potpisa Klijenta i Klijent je samostalno određuje.

Svi nalozi za kupovinu i prodaju hartija od vrednosti dati elektronskim putem pod korisničkim imenom i šifrom klijenta smatraju se datim i potpisanim od strane klijenta.

Lični identifikacioni broj Banka odobrava Klijentu, u skladu sa aktima Banke (Klijent obeležava jedan od datih načina):

- bez SMART kartice, uz identifikaciju klijenta putem Short Message Service (SMS), ili
- uz SMART karticu (izdaje se na osnovu posebnog zahteva klijenta).

SMART kartica je magnetna kartica koja sadrži jedinstvene podatke o klijentu, uslov je za upotrebu korisničkog imena i šifre klijenta i predstavlja dodatnu zaštitu klijenta od neovlašćene upotrebe Ličnog identifikacionog broja, korisničkog imena i šifre klijenta od strane trećih lica.

Nalozi za kupovinu i prodaju hartija od vrednosti daju se Banci elektronskim putem pristupom klijenta RaiffeisenBankOnline aplikaciji i ispostavljanjem naloga za trgovinu hartijama od vrednosti putem te aplikacije.

Član 57.

Prilikom prijema naloga neposredno ili putem ROL-a, u samom nalogu koji klijent popunjava označeno je da se primerak tog naloga smatra potvrdom o prijemu naloga od strane Banke.

Prilikom prijema naloga putem telefona ili e-maila, prijem naloga se potvrđuje odmah po prijemu, na način kako je ispostavljen, ukoliko drugačije nije određeno ugovorom sa klijentom.

Kada nalog sadrži ovlašćenje da Banka može:

- pridružiti nalog klijenta naložima klijenata drugog brokersko-dilerskog društva ili druge banke radi postizanja povoljnijih uslova prodaje, odnosno kupovine,
- izvršenje naloga poveriti drugom brokersko-dilerskom društvu ili drugoj banci,
- istovremeno, u istom poslu kupoprodaje, da zastupa i eventualnog kupca, odnosno prodavca hartija od vrednosti.

Član 58.

Banka je dužna da se sa dužnom pažnjom stara da na dan saldiranja transakcija hartijama od vrednosti na novčanom računu klijenta ima dovoljno sredstava za izvršenje obaveza, odnosno da na vlasničkom računu hartija od vrednosti klijenata ima dovoljno hartija od vrednosti za izvršenje obaveza, u skladu sa nalogom klijenta.

Član 59.

Banka može odbiti izvršenje:

1. naloga za kupovinu kada utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu;
2. naloga za prodaju kada utvrdi da klijent na računu hartija od vrednosti nema dovoljno hartija od vrednosti koje su potrebne da se izvrši nalog.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Banka neće odbiti izvršenje naloga ukoliko se nalog klijenta može izvršiti u potpunosti ili delimično:

1. od realizovanih, a nesaldiranih transakcija;
2. davanjem kredita uz saglasnost klijenta, a na osnovu važećih propisa;
3. pozajmljivanjem hartija od vrednosti u skladu sa pravilima koja uređuju pozajmljivanje hartija od vrednosti.

Banka je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju ukoliko ima razloga za osnovanu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga:

1. bile prekršene odredbe Zakona ili zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma;
2. bilo učinjeno delo kažnjivo po zakonu kao krivično delo, privredni prestup ili prekršaj.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, Banka bez odlaganja obaveštava Komisiju.

Prilikom utvrđivanja okolnosti iz stava 3. ovog člana, Banka ima pravo da se oslanja na sopstvene informacije, kao i na informacije koje dobije od svojih klijenata ili potencijalnih klijenata, osim ukoliko ne poseduje saznanje, odnosno treba da poseduje saznanje da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

Član 60.

Banka će obustaviti izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju hartije od vrednosti u sledećim slučajevima:

- na zahtev klijenta (opoziv naloga u rokovima utvrđenim pravilima organizovanog tržišta),
- na zahtev nadležnog regulatornog tela ili po nalogu nadležnog suda,
- ako dođe do neispunjenja nekog od uslova na osnovu koga je primljen nalog.

POLITIKA NAJPOVOLJNIJEG ISHODA PO KLIJENTA

Član 61.

Banka je dužna da preduzme sve neophodne aktivnosti kako bi pri izvršenju naloga postigla najbolji mogući efekat po klijenta s obzirom na cenu, troškove, brzinu, mogućnost izvršenja, saldiranje, veličinu, prirodu i sve ostale činioce u vezi sa izvršenjem naloga, s tim što kada klijent izda posebna uputstva u vezi sa transakcijom, Banka izvršava nalog prema tim uputstvima.

Banke je dužna da ustanovi i sprovede efikasne mehanizme i procedure za izvršavanje naloga klijenata i postizanje najboljih efekata po klijenta..

Banka klijentima pruža odgovarajuće informacije o svojim procedurama izvršenja naloga, kojima se jasno, dovoljno detaljno i na način koji klijenti mogu lako razumeti, objašnjava kako će i gde Banka izvršavati naloge za klijenta.

Banka je dužna da dobije prethodnu pisanu saglasnost klijenata za procedure izvršenja naloga.

Kada procedure izvršenja naloga predviđaju mogućnost izvršenja naloga van mesta trgovanja, Banka je dužna da pre izvršenja naloga van mesta trgovanja dobije prethodnu izričitu saglasnost klijenta. Banka može saglasnost da dobije bilo u vidu uopštenog ugovora ili saglasnost može biti data za svaku pojedinačnu transakciju.

Banka klijentima blagovremeno i pre pružanja usluge dostavlja sledeće pojedinosti o svojoj politici izvršavanja naloga:

- 1) ocenu relativne važnosti koju Banka pripisuje faktorima koji se mogu uzimati u obzir pri utvrđivanju najboljeg ishoda, s obzirom na veličinu i vrstu naloga i kategoriju klijenta ili postupak kojim društvo određuje relativnu važnost navedenih faktora;
- 2) popis mesta izvršenja za koje Banka smatra da su podobna za trajno postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda pri izvršavanju naloga klijenta, uz navođenje mesta izvršenja koja se koriste za svaki razred finansijskih instrumenata, za naloge malih investitora, naloge profesionalnih investitora i transakcije finansiranja hartija od vrednosti;
- 3) popis faktora koji se koriste za odabir mesta izvršenja, uključujući kvalitativne faktore, na primer sisteme poravnanja, sisteme za prekid trgovanja, predviđene aktivnosti ili bilo koje druge relevantne elemente i relativnu važnost svakog faktora. Informacije o faktorima koji se koriste za odabir mesta izvršenja moraju biti u skladu s kontrolama koje Banka koristi pri preispitivanju primerenosti njegove politike i mera kako bi klijentima dokazalo da se trajno postiže najpovoljnije izvršenje;
- 4) na koji se način faktori izvršenja, na primer cena, troškovi, brzina, verovatnost izvršenja i drugi relevantni faktori, smatraju delom mera koje su dovoljne za postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za klijenta;
- 5) ako je to primenjivo, informacije o tome da Banka naloge izvršava izvan mesta trgovanja, posledice, na primer rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz izvršenja izvan mesta trgovanja, kao i, na zahtev klijenta, dodatne informacije o posledicama tih načina izvršenja;
- 6) jasno i istaknuto upozorenje da posebna uputstva klijenta mogu sprečiti Banku da preduzme mere koje je osmislilo i primenilo u okviru svoje politike izvršavanja naloga kako bi se ostvario najpovoljniji mogući ishod pri izvršavanju navedenih naloga u vezi s elementima koji su obuhvaćeni tim uputstvima;
- 7) sažetak postupka odabira mesta izvršenja, korišćene strategije izvršenja, postupci koji se koriste za analizu kvaliteta ostvarenog izvršenja i načini na koji društva prate i proveravaju da se za klijente ostvario najpovoljniji mogući ishod.

Član 62.

Kada Banka od klijenta primi nalog sa limitom u vezi sa akcijama koje su uključene u trgovanje na regulisano tržište, odnosno MTP, a koji nije odmah izvršen ili izvršiv prema trenutnom preovlađujućem stanju na tržištu, Banka je dužna da, osim ukoliko klijent nije izričito dao drugačija uputstva, preduzme mere za izvršenje naloga u najkraćem roku, tako što će odmah objaviti nalog sa limitom na način koji će ga učiniti lako dostupnim ostalim učesnicima tržišta.

Smatra se da je Banka ispunila ovu obavezu tako što je prosledila nalog sa limitom na regulisano tržište, odnosno MTP, kao i kada se obaveza objavljivanja limita ne primenjuje na naloge koji prelaze uobičajenu veličinu tržišta utvrđenu pravilnicima regulisanog tržišta, odnosno MTP.

U smislu stava 4. ovog člana, smatra se da je Banka objavila naloge klijenta sa limitom koji se ne mogu odmah izvršiti kada pošalje nalog regulisanom tržištu, odnosno MTP koje poseduje knjigu naloga ili omogući objavljivanje naloga koji se može lako izvršiti čim to tržišni uslovi dozvole.

Banka je dužna da klijentu dostavi izveštaje o izvršenim uslugama koji sadrže i troškove u vezi sa transakcijama i uslugama izvršenim u ime klijenta, a formu i sadržinu izveštaja propisuje Komisija.

Izvršavanje naloga i obaveštavanje o izvršenim nalogima

Član 63.

Banka izvršava naloge za kupovinu i prodaju hartija od vrednosti na regulisanom tržištu, MTP i OTC u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 64.

Banka naloge klijenata za kupovinu i prodaju dužničkih hartija od vrednosti van regulisanog tržišta, ili MTP izvršava obaveštavanjem lica koja po zakonu i drugim propisima mogu trgovati hartijama od vrednosti van berze o svim elementima ispostavljenih naloga klijenata, po redosledu prijema odgovarajućih naloga.

Član 65.

Nalozi klijenata Banke imaju prioritet u izvršavanju nad nalogima RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd, osnivača i zavisnih društava Banke, članova uprave, nadzornog odbora ili lica zaposlenih u toj banci i sa njima povezanih lica ako usled toga ne bi mogla da izvrši istovremeni nalog klijenta za kupovinu ili prodaju iste hartije od vrednosti ili bi mogla da izvrši nalog po uslovima koji su manje povoljni za klijenta.

Pod povezanim licima smatraju se fizička lica povezana sa licima iz stava 1. ovog člana i to: supružnici, odnosno lica koja žive u vanbračnoj zajednici; potomci i preci u pravoj liniji neograničeno; srodnici do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini; usvojlac i usvojenici i potomci usvojenika; staralac i štićenici i potomci štićenika.

Član 66.

Banka najkasnije narednog radnog dana od dana izvršenja naloga na regulisanom tržištu, MTP ili van berze klijentu dostavlja obaveštenje o izvršenju tog naloga koje sadrži:

- redni broj prijema naloga,
- naziv i sedište klijenta,
- broj vlasničkog računa hartija od vrednosti klijenta i broj njegovog novčanog računa,
- oznaku hartije od vrednosti (izdavalac, vrsta, klasa, odnosno serija, CFI kod i ISIN broj ili druga međunarodno priznata oznaka),
- broj (količinu) hartija od vrednosti,
- cenu hartija od vrednosti,
- vrstu transakcije (kupovina ili prodaja),
- način izvršenja naloga (nalog je izvršila Banka ili drugo brokersko-dilersko društvo, odnosno druga ovlašćena banka, uz navođenje naziva i sedišta tog drugog društva, odnosno banke i odgovornosti Banke za izvršenje naloga tog drugog društva, odnosno banke),
- način prenosa dematerijalizovanih hartija od vrednosti,
- mesto, datum i vreme (čas i minut) zaključenja transakcije,

- obračun ili iznos naknade Banke,
- potpis ovlašćenog lica Banke.

Način dostavljanja obaveštenja o izvršenju naloga iz prethodnog stava utvrđuje se ugovorom o obavljanju brokerskih poslova.

Član 67.

Banka je dužna da se sa dužnom pažnjom stara da se na dan saldiranja obaveza iz hartija od vrednosti koje je kupila za račun klijenta, te hartije prenesu na vlasnički račun hartija od vrednosti tog klijenta.

Član 68.

Na kraju svakog trgovačkog dana, podaci o svim realizovanim transakcijama koje su zaključene preko Banke, za klijente koji imaju zaključen ugovor o vođenju računa hartija od vrednosti sa RAIFFEISEN BANKOM a.d. Beograd – Organizaciona jedinica za kastodi poslove, generišu se automatski iz core sistema Banke ili dobijaju putem beokliring aplikacije Centralnog registra hartija od vrednosti, radi izvršenja prava iz hartija od vrednosti. Za klijente koji su zaključili transakcije preko Banke, a imaju zaključen ugovor o vođenju računa hartija od vrednosti sa nekim drugim članom Centralnog registra, podatke o zaključenim transakcijama član Centralnog registra dobija kroz beokliring aplikaciju Centralnog registra.

Otvaranje i vođenje emisionih računa

Član 69.

Ugovor o vođenju emisionog računa Banka zaključuje sa izdavaocem hartija od vrednosti u skladu sa zakonom, Pravilima poslovanja Centralnog registra hartija od vrednosti i drugim propisima.

Ugovorom o vođenju emisionog računa Banka se obavezuje da će pokrenuti i voditi postupak za otvaranje emisionog računa izdavaoca i preduzeti druge radnje pred Centralnim registrom hartija od vrednosti u cilju:

- dodele ISIN broja i CFI koda za hartije od vrednosti kojima ove oznake nisu ranije dodeljene,
- prenosa prava iz hartija od vrednosti sa emisionog na vlasničke račune hartija od vrednosti u postupku izdavanja hartija od vrednosti,
- vođenja evidencije o izdatim hartijama od vrednosti,
- obaveštavanja izdavaoca o spisku akcionara koji imaju akcije sa pravom glasa i o broju glasova koji pripada akcionarima za svaku skupštinu akcionarskog društva posebno.

Otvaranje i vođenje računa deponovanih hartija od vrednosti

Otvaranje i vođenje računa deponovanih hartija od vrednosti uređuje se posebnim ugovorom koji Banka zaključuje sa klijentom - licem koje namerava da uputi poziv akcionarima određenog akcionarskog društva za preuzimanje akcija u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje preuzimanje akcionarskih društava i u drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Banka će pokrenuti i voditi postupak za otvaranje računa deponovanih hartija od vrednosti i preduzeti druge radnje pred Centralnim registrom hartija od vrednosti u skladu sa zakonom, Pravilima poslovanja Centralnog registra hartija od vrednosti, drugim propisima i ugovorom iz stava 1. ovog člana.

POLITIKA ČUVANJA PODATAKA I POSLOVNA TAJNA

Član 70.

Članovi uprave i zaposleni u Banci su dužni da čuvaju kao poslovnu tajnu:

- 1) informacije o klijentima;
- 2) informacije o stanju i prometu na računima svojih klijenata;
- 3) informacije o uslugama koje pružaju klijentima;
- 4) druge informacije i činjenice koje saznaju prilikom pružanja usluga.

Banka ne sme koristiti, odavati trećim licima niti omogućiti trećim licima korišćenje informacija iz stava 1. ovog člana.

Informacije iz stava 1. ovog člana se mogu stavljati na uvid i saopštavati trećim licima samo:

- 1) uz pismenu saglasnost klijenta;
- 2) prilikom nadzora koji vrši Komisija, Centralni registar ili organizator tržišta;
- 3) na osnovu naloga suda;
- 4) na osnovu naloga organa koji se bavi sprečavanjem pranja novca ili finansiranja terorizma;
- 5) na osnovu naloga drugog nadležnog državnog organa.

RADNO VREME

Član 71.

Radno vreme Banke je radnim danima od 9:00 do 16:00 časova. Prijem naloga u filijalama Banke se vrši svakog radnog dana.

Za vreme vikenda, državnih i verskih praznika mogu se po potrebi organizovati dežurstva, o čemu će klijenti biti obavješteni preko internet strane ili oglasne table Banke

Vreme trgovanja Banke kad obavlja transakcije na regulisanom tržištu, odnosno MTP identično je vremenu u kom se može trgovati na tom tržištu.

Vreme trgovanja Banke kad obavlja transakcije na OTC identično je radnom vremenu Banke.

Izuzetno, direktor Banke može propisati i drukčije radno vreme, odnosno vreme za trgovanje Banke, o čemu će klijenti biti obavješteni preko web site-a ili oglasne table Banke

OBAVEZE KLIJENATA

Član 72.

Klijenti su dužni da svoje obaveze izvršavaju na način i pod uslovima utvrđenim ugovorom iz člana 47. ovih Pravila poslovanja.

Klijenti Banke su dužni da savesno, u skladu s dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom, izvršavaju preuzete obaveze po poslovima koje je za njihov račun zaključila Banka.

Član 73.

Klijent Banke – pravno lice izdavalac dužničkih hartija od vrednosti – dužan je da u pisanoj formi, odmah po nastaloj promeni, obavesti Banku o:

- izmenama, odnosno dopunama akta o osnivanju i statuta,
- promeni rukovodioca i drugih lica ovlašćenih za poslovanje sa Bankom,
- statusnim promenama,
- dobijanju, odnosno prestanku statusa klijenta kod drugog brokersko-dilerskog društva ili ovlašćene banke,

- povećanju, odnosno smanjenju osnovnog kapitala,
- promeni većinskih vlasnika,
- insolventnosti klijenta,
- o pokrenutom postupku prinudnog poravnjanja, stečaja ili likvidacije nad klijentom,
- drugim podacima bitnim za poslove koje Banka obavlja za račun klijenta.

NAČIN UTVRĐIVANJA NAKNADA

Član 74.

Po osnovu ugovora o obavljanju brokerskih poslova, klijent Banke je dužan da Banci plati brokersku proviziju u skladu sa tarifom Banke koja je pre primene dostavljena Komisiji.

Tarifa Banke je istaknuta u svim prostorijama Banke u kojima se vrši prijem i rad sa klijentima.

Član 75.

Izvršni odbor RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd utvrđuje maksimalni iznos tarife Banke s obzirom na vrstu poslova koje obavlja i ugovore koje zaključuje sa klijentima, vrednost obavljene transakcije po nalogu klijenta, troškove kojima je izložena Banka u obavljanju takvog posla i složenost i obim posla.

Klijent je dužan da Banci plati brokersku proviziju ili drugu naknadu po osnovu zaključenih poslova kupoprodaje hartija od vrednosti za račun klijenta, kao i drugih izvršenih usluga za klijenta.

Visina brokerske provizije ili druge naknade koju klijent plaća Banci utvrđuje se za određenu uslugu Banke do maksimalnih stopa odnosno iznosa utvrđenih Pravilnikom o tarifi Banke.

Visina brokerske provizije, naknade za promenu depozitara ili druge naknade, utvrđuje se ugovorom zaključenim između klijenta i Banke za određenu vrstu usluge.

Kad obavlja poslove kupoprodaje hartija od vrednosti za račun klijenta, u potvrdi o prijemu naloga precizira se visina provizije za tu transakciju, u skladu sa maksimalnom visinom provizije utvrđenom osnovnim ugovorom o posredovanju, odnosno zastupanju klijenta.

VOĐENJE I UPRAVLJANJE EVIDENCIJOM

Član 76.

Banka vodi evidencije o svim uslugama, aktivnostima i transakcijama koje je izvršila, na način koji omogućava Komisiji da izvrši nadzor, proveri da li Banka ispunjava sve svoje propisane obaveze i sprovodi mere predviđene Zakonom.

Evidencija iz prethodnog stava se čuva na mediju koji omogućuje skladištenje informacija, i dostupna je Komisiji za buduće korišćenje u obliku i na način predviđen podzakonskim aktima Komisije.

Banka je dužna da, u skladu sa podzakonskim aktima Komisije, vodi:

- 1) evidencije o klijentima, pruženim uslugama i naplaćenim naknadama/ troškovima;
- 2) evidencije o zaključenim ugovorima sa klijentima;
- 3) evidenciju o tome koje je informacije pružilo klijentima ili potencijalnim klijentima u formi evidencije, zapisnika ili na drugi način, iz koje se tačno može utvrditi vreme i obim informacija koje su pružene klijentu ili potencijalnom klijentu u skladu sa Zakonom;
- 4) knjigu naloga, u elektronskom obliku, u koju se, odmah po prijemu, upisuju nalozi, uključujući i naloge koji se prenose na izvršenje drugom investicionom društvu, izmene i opozivi naloga;
- 5) evidenciju o transakcijama i obradi naloga.

Banka je dužna da evidencije o klijentima, pruženim uslugama i naplaćenim naknadama ili troškovima, čuva najmanje sedam godina na taj način da podaci ovih evidencija po zahtevu Komisije budu dostupni čitljivi i po hronološkom redosledu.

Član 77.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava efikasnu politiku snimanja telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija utvrđenu u pisanom obliku i primerenu veličini i organizaciji Banke, obimu i složenosti poslovanja.

Banka obezbeđuje efikasan nadzor i kontrolu nad politikama i postupcima povezanim s snimanjem telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija Banke.

Banka vodi i periodično ažurira evidenciju lica koja imaju uređaje Banke ili uređaje u privatnom vlasništvu čiju je upotrebu Banka odobrila.

Banka obezbeđuje obrazovanje i osposobljavanje zaposlenih u pogledu postupaka kojima se uređuju vođenje evidencije komunikacija Banke.

Pre nego što novim i postojećim klijentima pruže investicione usluge i aktivnosti koje se odnose na prijem, prenos i izvršavanje naloga, Banka klijenta izveštava o sledećem:

- 1) razgovori i komunikacije se snimaju; i
- 2) primer zapisa tih razgovora s klijentom i komunikacija s klijentom biće dostupan na zahtev u periodu od pet godina, a na zahtev Komisije u periodu od sedam godina.

Izveštavanje klijenata se vrši na istom jeziku odnosno jezicima koji se upotrebljavaju za pružanje investicionih usluga klijentima.

Član 78.

Banka je dužna da na trajnom nosaču podataka beleži sve relevantne informacije koje se odnose na razgovore sa klijentom u četiri oka. Zabeležene informacije uključuju najmanje sledeće:

- 1) datum i vreme sastanaka;
- 2) mesto održavanja sastanaka;
- 3) identitet učesnika sastanaka;
- 4) inicijator sastanaka; i
- 5) relevantne informacije o nalogu klijenta uključujući cenu, obim, vrstu naloga i kada se prenosi ili izvršava.

Zapisi se čuvaju na trajnom nosaču podataka, čime se omogućava njihovo ponovno preslušavanje ili umnožavanje, te se moraju čuvati u formatu kojim se onemogućava izmena ili brisanje izvornog zapisa. Zapisi se čuvaju na mediju na način da su odmah dostupni klijentima na zahtev.

Banka obezbeđuju kvalitet, tačnost i potpunost zapisa svih telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija.

ETIČKI KODEKS

Osnovna načela

Član 79.

Radi obezbeđivanja pravičnog i efikasnog funkcionisanja tržišta hartija od vrednosti, Banka i zaposleni u tom odeljenju dužni su u svom poslovanju da se pridržavaju zakonom i podzakonskim aktima propisanih pravila sigurnog i dobrog poslovanja i poštuju načela etičkog kodeksa:

- 1) Načelo zakonitosti – da poslovanje organizuju uz poštovanje svih zakonskih i podzakonskih propisa i akata. Ovo načelo obuhvata i zabranu obavljanja poslova kojima se zloupotrebljavaju povlašćene informacije;

- 2) Načelo dužne pažnje – da u svom radu sa klijentima posluju sa dužnom pažnjom i pravilima profesije. Ovo načelo naročito obuhvata poslovanje sa klijentima na bazi pune informisanosti o samom klijentu, kao i pružanje klijentu svih informacija neophodnih za donošenje investicione odluke na bazi pune informisanosti, uz sagledavanje i poštovanje nivoa informisanosti i znanja klijenata;
- 3) Načelo pouzdanosti, poštenja i fer odnosa - da svoje poslovanje obavljaju uz obezbeđenje odgovarajućeg stepena pouzdanosti i integriteta i da kontakte sa javnošću, klijentima, zaposlenima obavljaju na način koji obezbeđuje pošteno i fer poslovanje. Ovo načelo naročito obuhvata poštovanje prioriteta klijentovih interesa, zaštitu imovine klijenta, pružanje kompletnih i blagovremenih informacija kao i obaveštavanje klijenta o svim realnim i mogućim konfliktima interesa kako bi se obezbedilo fer i objektivno poslovanje sa klijentima;
- 4) Načelo profesionalizma - da poslovanje obavljaju na profesionalan način koji stvara pozitivnu sliku o njegovoj firmi i profesiji, kao i da održavaju i unapređuju svoje profesionalno znanje. Ovo načelo obuhvata naročito pravila poslovanja koja se odnose na poslovanje sa nalogima klijenta, poslovanje sa nalogima članova uprave i zaposlenih i sa njima povezanih lica, kao i kontinuiranu edukaciju učesnika u poslovanju;
- 5) Načelo poverljivosti - da obezbede poverljivost podataka o klijentu u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima i drugim aktima berze čiji je Banka član;
- 6) Načelo sprečavanja nelojalne konkurencije – da prilikom zaključenja ugovora sa klijentom obezbedi od klijenta podatak o tome da li je klijent bio u poslovnom odnosu sa drugim brokersko-dilerskim društvom ili drugom ovlašćenom bankom.

Član 80.

Zaposleni u Banci dužni su da obavljaju svoje poslove u skladu s zakonom, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom, kao i u skladu sa aktom RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd kojim se uređuje sprovođenje mera interne kontrole i razgraničenje dužnosti unutar te banke, kao i pravila za zaposlene u toj banci.

Nedozvoljene radnje

Član 81.

Nedozvoljenim radnjama smatraju se radnje koje naročito obuhvataju:

- korišćenje, otkrivanje i preporučivanje insajderskih informacija,
- manipulaciju na tržištu,
- neovlašćeno pružanje investicionih usluga.

Član 82.

Insajderske informacije obuhvataju sledeće vrste informacija:

- 1) informacije o tačno određenim činjenicama koje nisu objavljene, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cenu tih finansijskih instrumenata ili na cenu povezanih izvedenih finansijskih instrumenata;
- 2) u vezi sa izvedenim finansijskim instrumentima na robu informacije o tačno određenim činjenicama koje nisu objavljene, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više takvih izvedenih finansijskih instrumenata ili na ugovore za robu na spot tržištu, a koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cenu tih izvedenih finansijskih instrumenata ili povezanih ugovora za robu na spot tržištu i ako se opravdano očekuje da se takve informacije objave ili postoji obaveza objave u skladu sa odredbama zakona ili podzakonskih

akata, tržišnim pravilima, ugovorima, praksom ili običajima na relevantnim tržištima robnih izvedenih finansijskih instrumenata ili na spot tržištima robe;

- 3) za lica zadužena za izvršavanje naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, insajderske informacije su i informacije o tačno određenim činjenicama dobijene od klijenta u vezi sa budućim nalogima klijenta, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata, cenu povezanih ugovora za robu na spot tržištu ili na cenu povezanog izvedenog finansijskog instrumenta.

Insajderske informacije u smislu stava 1. ovog člana su informacije o tačno određenim činjenicama ako se njima ukazuje na niz okolnosti koje postoje ili za koje razumno može da se očekuje da će postojati, odnosno na događaj koji se dogodio ili se razumno može očekivati da će se dogoditi, kada su dovoljno konkretne da omoguće zaključivanje o uticaju tog niza okolnosti ili događaja na cene finansijskih instrumenata, povezanog izvedenog finansijskog instrumenta ili povezanih ugovora za robu na spot tržištu.

U slučaju dugotrajnog procesa čija je svrha ili posledica stvaranje određene okolnosti ili određenog događaja, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, kao i međukoraci tog procesa mogu se smatrati insajderskim informacijama. Smatra se da je međukorak u dugotrajnom procesu insajderska informacija ukoliko sama po sebi ispunjava kriterijume za insajderske informacije iz ovog člana.

Insajderske informacije iz stava 1. ovog člana su informacije koje bi, da su objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata, povezanih izvedenih finansijskih instrumenata ili povezanih ugovora za robu na spot tržištu, odnosno informacije koje bi razuman investitor verovatno koristio kod donošenja odluke o ulaganju.

Član 83.

Zabranjeno je svakom licu koje poseduje insajdersku informaciju da tu informaciju upotrebi neposredno ili posredno pri sticanju, otuđenju i pokušaju sticanja ili otuđenja za sopstveni račun ili za račun trećeg lica finansijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi.

Trgovanje na osnovu insajderskih informacija postoji i kada lice koje ima insajderske informacije:

- 1) na osnovu tih informacija preporučuje drugom licu sticanje ili otuđenje finansijskih instrumenata na koje se ove informacije odnose, ili podstiče to lice da izvrši takvo sticanje ili otuđenje, ili
- 2) na osnovu tih informacija preporučuje drugom licu povlačenje ili izmenu naloga u vezi sa finansijskim instrumentima na koje se ove informacije odnose, ili podstiče to lice da izvrši takvo povlačenje ili izmenu naloga.

Trgovanje na osnovu insajderskih informacija postoji, ako lice koje koristi preporuke ili podsticaje zna ili bi moralo znati da se one zasnivaju na insajderskim informacijama.

Ovaj član primenjuje se na svako lice koje poseduje insajderske informacije putem:

1. članstva u upravi izdavaoca;
2. učešća u kapitalu izdavaoca;
3. obavljanja dužnosti na radnom mestu, vršenjem profesije ili drugih dužnosti;
4. krivičnih dela koje je počinilo.

Ovaj član se primenjuje i na svako drugo lice koje ima insajderske informacije, ako su ta lica znala ili su morala znati da su to insajderske informacije.

Ako je lice iz stava 3. ovog člana pravno lice, ovaj član se takođe primenjuje i na fizička lica koja učestvuju u odluci o sticanju, otuđenju, povlačenju ili izmeni naloga za račun tog pravnog lica.

Član 85.

Manipulacija na tržištu obuhvata sledeće radnje:

- 1) izvršavanje transakcije, ispostavljanje naloga za trgovanje ili drugi postupak koji:
 - (1) daje ili bi verovatno dao neistinite ili obmanjujuće signale ili informacije o ponudi, tražnji ili ceni finansijskog instrumenta ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu;
 - (2) održava ili bi verovatno održavao cenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu na neuobičajenom ili veštačkom nivou, osim ukoliko lice koje učestvuje u transakciji, dajući nalog za trgovanje ili učestvujući na drugi način, dokaže da su ta transakcija, nalog ili postupak izvršeni iz zakonitih razloga i da su u skladu sa prihvaćenim tržišnim praksama na tom tržištu;
- 2) izvršavanje transakcije, ispostavljanje naloga za trgovanje ili druge aktivnosti ili postupci koji utiču ili mogu uticati na cenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, pri čemu se upotrebljavaju fiktivna sredstva ili drugi oblici obmane ili prevare;
- 3) širenje informacija putem sredstava javnog informisanja, uključujući i internet i sva druga sredstva kojima se daju, odnosno kojim bi se mogli davati lažni ili obmanjujući signali u pogledu ponude, potražnje ili cene finansijskog instrumenta, ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, ili drže ili bi mogle držati na neuobičajenom ili veštačkom nivou cenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, uključujući i širenje glasina, a od strane lica koje je znalo ili je moralo znati da su te informacije neistinite ili da dovode u zabludu, kada lica koja su prenela informacije stiču, za sebe ili drugo lice, prednost ili korist od širenja tih informacija;
- 4) prenošenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili davanje lažnih ili obmanjujućih osnovnih podataka u odnosu na referentnu vrednost kada je lice koje je prenelo informaciju ili dalo osnovni podatak znalo ili je moralo znati da su oni lažni ili obmanjujući, ili svaki drugi postupak kojim se manipuliše izračunavanjem referentne vrednosti

Odredbe o zabrani manipulacije ne primenjuju se na novinare ako oni podležu odgovarajućim propisima kojima se postižu isti efekti, uključujući ekvivalentni vid samoregulacije, ukoliko se tim propisom postižu isti efekti kao i navedenim aktom.

Kada se informacije objavljuju ili šire i kada se preporuke izrađuju ili šire za potrebe novinarstva ili drugog oblika izražavanja u medijima, takvo objavljivanje ili širenje informacija procenjuje se poštujući pravila koja uređuju slobodu štampe i slobodu izražavanja u drugim medijima kao i pravila ili kodekse novinarske struke, osim ako:

- 1) ta lica ili lica koja su povezana sa njima imaju direktnu ili indirektnu korist ili dobit od objavljivanja tih informacija; ili
- 2) je svrha objavljivanja ili širenja da se tržište dovede u zabludu u pogledu ponude, potražnje ili cene finansijskih instrumenata.

U radnje i postupke koji se smatraju manipulacijama na tržištu, a proizilaze iz odredaba stava 1. ovog člana, naročito se ubraja sledeće:

- 1) aktivnosti jednog ili više lica koja saraduju kako bi obezbedila dominantan položaj nad ponudom ili tražnjom finansijskog instrumenta ili povezanim ugovorima za robu na spot tržištu koji posredno ili neposredno utiču ili bi mogli uticati na utvrđivanje kupovnih ili prodajnih cena ili stvaranje drugih nepoštenih uslova trgovanja;

- 2) kupovina ili prodaja finansijskih instrumenata na početku ili pred kraj trgovačkog dana, koja ima ili bi mogla imati obmanjujući uticaj na investitore koji donose odluke na osnovu prikazanih cena, uključujući početne ili cene na zatvaranju;
- 3) ispostavljanje naloga na mesto trgovanja, uključujući svako njegovo povlačenje ili izmenu, upotrebom bilo kog raspoloživog sredstva trgovanja, uključujući elektronska sredstva, kao što su strategije algoritamskog i visokofrekventnog trgovanja, i koje imaju jednu od posledica iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, putem:
 - (1) ometanja ili usporavanja funkcionisanja sistema trgovanja na mestu trgovanja ili je verovatno da će tako delovati;
 - (2) otežavanja prepoznavanja stvarnih naloga u sistemu trgovanja na mestu trgovanja, ili je verovatno da će tako delovati, uključujući unošenje naloga koji dovode do preopterećenja ili destabilizacije knjige naloga;
 - (3) stvaranja ili je verovatno da će doći do stvaranja lažnih ili pogrešnih signala u vezi sa ponudom ili cenom finansijskog instrumenta i potražnjom za njim, posebno unošenjem naloga kojim se pokreće ili pojačava trend;
- 4) iskorišćavanja povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektronskim sredstvima javnog informisanja iznošenjem mišljenja o finansijskom instrumentu ili povezanom ugovorom za robu na spot tržištu (ili indirektno o njegovom izdavaocu), i to tako što je to lice prethodno zauzelo poziciju u tom finansijskom instrumentu ili povezanom ugovoru za robu na spot tržištu i ostvarivalo korist nakon uticaja koje je iznošenje mišljenja imalo na cenu tog instrumenta ili povezanog ugovora za robu na spot tržištu, a da istovremeno javnosti nije objavilo postojanje sukoba interesa na odgovarajući i efikasan način.

Član uprave RAIFFEISEN BANKA a.d. Beograd i zaposleni u Banci ne smeju da preduzimaju radnje kojima se krše odredbe Zakona, pravila berze čiji je Banka član i ovih Pravila poslovanja, o načelima poslovanja Banke, sukobu interesa Banke i klijenata, zabrani manipulativnog ponašanja i zabrani širenja neistinitih informacija, niti da navode druga lica da to čine, što pored ostalog podrazumeva i sledeće aktivnosti:

- sukcesivno obavljanje transakcija po višim ili nižim cenama u cilju stvaranja lažnog utiska da se hartijama od vrednosti aktivno trguje,
- formiranje fondova ili posebnih pravnih lica preko kojih bi moglo da se utiče na formiranje nerealne tržišne cene,
- obavljanje transakcija u kojim hartije od vrednosti ne menjaju vlasnika,
- stvaranje netačne predstave o prometu hartija od vrednosti izvršavanjem niza transakcija kako bi se druga lica navela na kupovinu ili prodaju hartija od vrednosti,
- navođenje drugih lica na kupovinu ili prodaju hartija od vrednosti, putem iznošenja podataka za koje se zna ili se pretpostavlja da su netačni,
- iznošenje podataka u vezi trgovine na organizovanom tržištu i u okviru trgovine van organizovanog tržišta koji su neistiniti,
- namerno izostavljanje istinitih podataka,
- učestvovanje u poslu ili aktivnosti koja se obavlja sa ciljem dovođenja u zabludu u vezi bitnih činjenica i okolnosti lica koje se bavi kupovinom ili prodajom hartija od vrednosti,
- aktivnosti koje su u suprotnosti sa poslovanjem Banke,
- iznošenje netačnih podataka i informacija o Banci.

Član 85.

Banka ne sme kupovati, odnosno prodavati hartije od vrednosti za svoj račun ili za račun zaposlenog i drugih povezanih lica:

- ako se zbog takve kupovine odnosno prodaje ne bi mogao izvršiti i nalog klijenta,
- ako bi u tom slučaju nalog klijenta bilo moguće izvršiti samo pod uslovima koji su za klijenta manje povoljni.

Član 86.

Zaposleni u Banci ne smeju da učestvuju u širenju ili prenošenju glasina koje mogu uticati na tržišne uslove u okviru trgovine na organizovanom tržištu ili van organizovanog tržišta.

Član 87.

Saopštenje vezano za obavljanje poslova Banke namenjeno javnosti ili klijentima može dati samo lice koje je za to ovlašćeno.

Zaposleni u Banci dužni su da komuniciraju sa javnošću u skladu sa uobičajenim standardima. Ova lica ne smeju da daju:

- informacije u kojima su izostavljene materijalne činjenice,
- neistinite i nepotpune izjave koje mogu dovesti do zabune u vezi sa obavljanjem poslova trgovine hartijama od vrednosti,
- predviđanja o kretanju trgovanja hartijama od vrednosti, ako pri tom ne navedu da su u pitanju samo predviđanja.

Član 88.

Preporuke koje daju zaposleni u Banci moraju biti racionalno obrazložene. Kada se preporučuje kupovina ili prodaja određene hartije od vrednosti, uz preporuku se mora navesti i informacija na kojoj se bazira ta preporuka.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da finansijske i ostale važne informacije, koje su im dostupne zbog prirode posla kojim se bave, tretiraju kao poverljive informacije, osim kada se njihovo objavljivanje predviđa zakonom i ovim Pravilima poslovanja.

Član 89.

Rukovodioci i zaposleni u Banci dužni su da čuvaju kao poslovnu tajnu informaciju koju dobiju u vezi sa obavljanjem njihovog posla, a koja još nije postala javna i koja bi mogla da utiče na cenu hartija od vrednosti.

Banka, kao i rukovodioci i zaposleni u Banci ne smeju da trguju određenim hartijama od vrednosti ako su u posedu informacija koje još nisu dostupne ostalim kupcima o tim hartijama, niti da primaju na izvršenje naloge od lica za koje osnovano smatra, u skladu sa odredbama Zakona, da su u posedu takvih informacija.

Banka, kao i zaposleni u Banci ne smeju da imaju udeo u dobiti po poslovima koje su obavili za svoje klijente niti po tom osnovu mogu obećavati ili davati bilo kakve garancije.

LIČNE TRANSAKCIJE

Član 90.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava primerene aranžmane u cilju sprečavanja aktivnosti svih relevantnih lica koja su uključena u aktivnosti koje bi mogle dovesti do sukoba interesa ili koja, na osnovu aktivnosti koju obavljaju u ime Banke imaju pristup povlašćenim informacijama u smislu

Zakona ili drugim poverljivim informacijama koje se odnose na klijente ili transakcije sa klijentima ili za klijente.

Banka osigurava da relevantna lica ne sklapaju lične transakcije koje ispunjavaju barem jedan od sledećih kriterijuma:

- 1) tom je licu zabranjeno sklapanje takvih transakcija u smislu odredbi Zakona koje se odnose na zloupotrebe na tržištu;
- 2) transakcija uključuje zloupotrebu ili nepropisno objavljivanje poverljivih informacija;
- 3) transakcija je u sukobu ili postoji verovatnoća da može da dođe u sukob sa obavezom Društva na osnovu Zakona.

Član 91.

Banka osigurava da relevantna lica izvan okvira njihovog zaposlenja ili ugovora o pružanju usluga ne savetuju, niti preporučuju drugim licima sklapanje transakcije finansijskim instrumentima koje bi mogle dovesti do sukoba interesa.

Banka osigurava da relevantna lica izvan okvira njihovog zaposlenja ili ugovora o pružanju usluga ne objavljuju informacije ni mišljenja drugim licima ako relevantno lice zna ili bi razumno trebalo da zna da će zbog objavljivanja to drugo lice preduzeti ili je verovatno da će sklopiti transakciju finansijskim instrumentima koja bi, u slučaju lične transakcije relevantnog lica, savetovati ili navoditi drugo lice da sklopi takvu transakciju.

Mehanizmi koji se zahtevaju osmišljeni su radi osiguravanja sledećeg:

- 1) svako relevantno lice upoznato je sa ograničenjima povezanim sa ličnim transakcijama i merama koje je uspostavila Banka u vezi sa ličnim transakcijama i objavljivanjem;
- 2) Banka je bez odlaganja obavesteno o svakoj ličnoj transakciji koju sklopi relevantno lice, pomoću obaveštenja o takvoj transakciji ili drugih postupaka koji omogućuju društvu da utvrdi takve transakcije;
- 3) vodi se evidencija o ličnim transakcijama o kojima je Banka obavestena ili koje je ono utvrdila, uključujući sva ovlašćenja ili zabrane u vezi sa takvom transakcijom.

Član 92.

Odredbе o ličnim transakcijama ne primenjuju se na sledeće lične transakcije:

- 1) lične transakcije izvršene na osnovu usluge upravljanja portfoliom na diskrecionoj osnovi, u okviru koje ne postoji prethodna komunikacija u vezi sa transakcijom između lica ovlašćenog za upravljanje portfoliom i relevantnog lica ili drugog lica za čiji je račun transakcija izvršena;
- 2) lične transakcije sa investicionim fondovima sa javnom ponudom ili alternativnim investicionim fondovima, koji podležu nadzoru u skladu sa propisima Republike Srbije kojim se za njihovu imovinu zahteva jednako vredni ekvivalentni nivo raspodele rizika, ako relevantno lice i bilo koje drugo lice za čiji se račun transakcija izvršava nije uključeno u upravljanje tim subjektom.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Član 93.

RAIFFEISEN BANKA a.d. Beograd je odgovorna klijentu za štetu u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, odnosno ugovorom zaključenim sa klijentom, koja nastane u pružanju usluga iz predmeta poslovanja Banke, a naročito za štetu koju prouzrokuje:

- povredom poverljivosti podataka do kojih dođe u obavljanju poslova sa tim klijentom,
- neizvršenjem, odnosno nepravilnim ili neblagovremenim izvršenjem naloga,

- neizvršenjem unosa, odnosno nepravilnim unosom naloga,
- davanjem nezakonitih i netačnih naloga za upis prava koje su predmet upisa u Centralni registar.

Član 94.

Klijenti su, u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, odgovorni RAIFFEISEN BANCI a.d. Beograd za štetu koju prouzrokuju toj banci zbog netačnih podataka i dokumentacije koju su dostavili Banci, neizvršenjem obaveza na dan saldiranja po zaključenim transakcijama u kojim je posredovala Banka i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 95.

Inicijativu za izmenu, odnosno dopunu Pravila poslovanja i predlog tih izmena, odnosno dopuna predsedniku Izvršnog odbora RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd podnosi Odeljenje za poslove investicionog bankarstva, odnosno druga organizaciona jedinica RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd.

Ako predsednik Izvršnog odbora RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd prihvati inicijativu iz stava 1. ovog člana, donosi Odluku o izmenama, odnosno dopunama Pravila poslovanja.

Član 96.

Izvršni odbor RAIFFEISEN BANKE a.d. Beograd donosi odluku o izmeni, odnosno dopuni Pravila poslovanja na način i po postupku koji je utvrđen za njihovo donošenje.

Član 97.

Pitanja koja nisu regulisana ovim Pravilima, regulisaće se posebnim pravilnicima i procedurama sve u skladu sa relevantnim propisima.

Član 98.

Sastavni deo Pravila poslovanja su:

- Pravila o sprečavanju sukoba interesa,
- Pravila o izvršavanju naloga,
- Pravila o sprečavanju i otkrivanju manipulacija na tržištu,
- Procedura za postupanje po pritužbama klijenata,
- Procedura za obavljanje ličnih transakcija relevantnih lica,
- Pravila kategorizacije klijenata,
- Korisničko uputstvo za on-line trgovanje
- Informacije koje se pružaju malim klijentima ovlašćene banke Raiffeisen banke a.d.Beograd

Član 99.

Pravila poslovanja se nakon dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti objavljuju na internet stranici Banke i primenjuju se nakon 7 (sedam) dana od dana objavljivanja.

U Beogradu, 27.12.2022. godine

Goran Kesić
Član Izvršnog Odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog Odbora /CEO